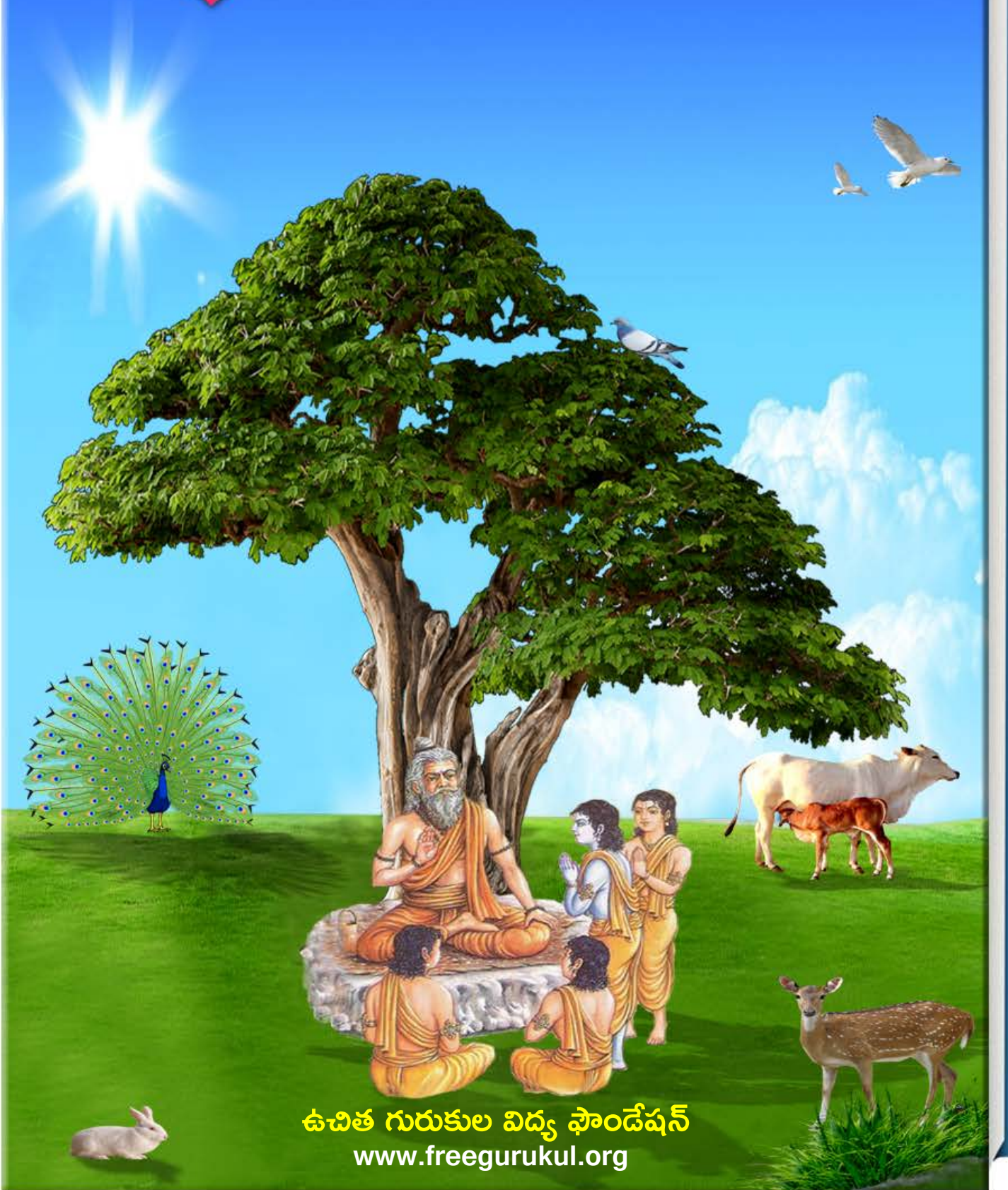


కీర్తనలు

ముముక్షు చరిత్రము



ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం



గురు దక్షిణామూర్తి



గురు వేదవ్యాస మహర్షి



గురు కుక మహర్షి



గురు నారద మహర్షి



గురు వాల్మీకి మహర్షి



గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం



గురు దత్తాత్రేయ



గురు బాలాభాజ



గురు గోతమ బుద్ధ



గురు ఆదిశంకరాచార్య



గురు రామానుజాచార్యులు



గురు జ్ఞానేశ్వర్



గురు రవిదాస్



గురు కబీర్ దాస్



గురు చైతన్య మహా ప్రభువు



గురు నానక్



గురు రాఘవేంద్ర స్వామి



గురు వీరభక్త్యేంద్ర స్వామి



యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం



గురు చైతన్య స్వామి



గురు లాహిరి మహాశయ



గురు రామకృష్ణ పరమహంస



అమ్మ శారదా దేవి



గురు వివేకానంద



గురు సాయీబాబా



గురు అరబింద్



గురు రమణ మహర్షి



గురు యోగానంద



గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద



గురు మళయాళ స్వామి



గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి



గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..





“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Manuscripts
Title:
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language:
Scanning Centre: Any Centre
Clear Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions |
Problems | Missing links or
Books

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at ICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click [Here](#) to know More about DLI ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్ఛ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల పల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014



ప్రాక్ ప్రతీచీ గ్రంథమాల : 6

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః

ము ము క్షు చ రి త్ర ము

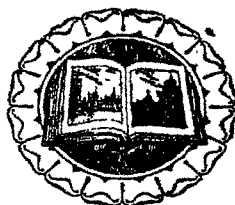
(స్వీయ హృత్కథా గానసుధ)

కర్త :

శ్రీ కామరాజు సింగరిదాసు

[శ్రీ శ్రీ శ్రీ బ్రహ్మానంద సరస్వతీస్వామి]

శ్రీ అనుభవానంద స్వాములవారిచే
సంకలితము



ప్రాక్ ప్రతీచీ గ్రంథాలయము

రాజమహేంద్రవరము

1953



James MacLennan

సంపాదకీయము

శ్రీ సింగరిదాసు ఎవరు ?

మాతృదేవభవ ; పితృదేవభవ ; ఆచార్యదేవభవ.

(తల్లిని దైవముగ నెంచుకొమ్ము ; తండ్రిని దైవముగ నెంచుకొమ్ము ;
గురువును దైవముగ నెంచుకొమ్ము) తెత్తిరీయోపనిషత్తు I. 11

బాపట్ల గ్రామములో నా సోదరులు చెన్న కేశవులు
గారి గృహమున వీధివైపు అరుగుమీద ఒక కుర్చీలో వచ్చని
చాయగల వృద్ధస్వాములవారు శుభ్రకాషాయ వస్త్రములు
ధరించి క్రొత్తగా ముండనము చేయబడిన శిరముతో నాసీనులై
యుండిరి. కేవలవకానము వహించి నిమిలితనేత్రములను దమ
పాదముల దాకుచు నమ్మరించు వారిని జూచుటకు మధ్య
మధ్య తెరచుచుండిరి. వారిచుట్టును వేయబడిన చాపలమీద
వారి దర్శనార్థము వచ్చిన పురుషులు, స్త్రీలు-పలువురు కూర్చుం
డిరి. ఆ ప్రాతఃకాలనమయమున నేను రైలు దిగి యచటికి
వచ్చితి. నా సోదరి పరలక్ష్మమ్మగారు, సోదరులు చెన్న కేశ
వులు వెంకటప్పయ్య గార్లు, ఇతర బంధువులు స్వాములవారి
చేత నుండుట గాంచితి. మా నాయనగారికి జబ్బు ఎక్కువగా
నున్నదని తెలిసి నే ననలు వారిని జూచునిమిత్తము కాకినాడ
నుండి వచ్చితి. అతినిశ్శబ్దముగ నున్న యా దృశ్యము ఆశ్చ
ర్యము గొల్పి నన్ను మరొక లోకమునకు గొంపోయినట్టు

లామెను. కొంత తేరుకొని స్వాములవారిని పరికింపగా, వారు మా నాయనగారై న శ్రీ సింగరిదాసె యని గుర్తించితి. మా నాయనగారు ఆ రూపములో నుందురని యూహించుటకైన నా కేమాత్రము అవకాశము లేదు. మొదట వారెవరో యని తలచినప్పుడు పొడమైన యాశ్చర్యమంతయు నిప్పుడు అమిత దుఃఖముగ మారి నన్ను నిశ్చేష్టితుని జేసెను. ఈ మనోవికారములు నాలో స్వల్పకాలములో వెంటవెంటనే కలిగెను.

అచ్చటికి వచ్చువారందరు వారి పాదములపై శిరము మోపి నమస్కరించుచుండిరి. వారికి సామాన్యముగనైన నమస్కరించుట నా కంతకు బూర్వమెప్పుడును అలవాటు లేదు. కాని యందరితో బాటు నేనును వారి పాదములపై వ్రాలి నమస్కారము చేసి వారియెదుట నిలబడితి. వారు కన్నులు విప్పి నన్ను కొంతసేపు చూచి తిరిగి మూసికొనిరి. నే నెప్పుడు తమ వద్దకు వచ్చినను నా కుటుంబములోని యెల్లరి జ్ఞేను మడిగి యత్యంతాదరణముతో ముచ్చటించువారు. ఈ తూరి కుశల ప్రశ్నలు లేవు; మధుర సల్లాపములు లేవు. నాకు దుఃఖము లోపలనుండి పొరలి వచ్చుచుండెను. ఏడ్పు నణచుకొనుచుంటినే గాని కన్నులవెంట నీరు జోటజోట కారుచుండెను. అతి విచారముతో నేను కూడ వారిప్రక్కను గూర్చుంటి. ఇది యంతయు నేమిటి యని బంధువుల ప్రశ్నింపగా, నాయనగారు ఆశ్రమము స్వీకరింప గోరినందున తత్సంస్కారము మొన్న

యథావిధిగ జరిపించితి మని చెప్పిరి. ఆ మాటలు విని విస్మితుడ నైతి.

వా రాజన్యనిరాగులై తామరాకుమీది నీటిబాట్టు వలె ప్రపంచమున మొదటినుండి చరించుచుండిరి. వారప్పుడు బాహ్యసన్యాసము గోరియుందురా యని నా సంశయము. వారికి పదియవయేటనే ఆశేంద్రవయస్సుగల రుక్మిణమ్మ యను బాలికతో వివాహము గావింపబడెను. పుత్రపుత్రికా సంతానముతో గుటంబము వర్ధిల్లెను. వారితండి కృష్ణయ్య గారు దొరతనమువారి కొలువులో నిప్పటి తహసిల్దారు పదవికి సరిపోవు నుద్యోగములో నుండి భోగభాగ్యములతో దులదూగుచు దానధర్మములకు బేరు వడసి మంచి పలుకు బడి గలిగి యుండిరి. ఐహికముగ సభివృద్ధి గాంచుటకు శ్రీ సింగరి దాసున కెన్నియొ సదుపాయము లుండెను. కాని వారి కా యున్నతి ప్రాప్తించలేదు. ప్రభుత్వపు టుద్యోగము లందు బ్రవేశపెట్టబడితే కాని యవి నిర్వహించుకొన లేక పోయిరి. పితృతాగ్ధతములయిన గృహక్షేత్రారామములు కాపాడుకొన లేకపోయిరి. సంసారవిషయములందు దృష్టి నిలువ లేకపోయిరి. అది జన్మసంస్కార మని చెప్పవలెను. వారికి బాల్యమునుండియు సర్వదా భగవచ్చింతనయె. ప్రపంచధోరణి యేమాత్రము గిట్టెడిది కాదు. ఈ సంబంధమయిన జీవిత వివరము లన్నియు 'శ్రీభక్తసింగరిదాసు' అను పేర ప్రచురింప

బడిన గ్రంథములో నవి స్తరముగ దెలుపబడెను. అపి యిచట మరల బేర్కొనుట యనావశ్యకము. వారధిక దైవీనంపత్తితో జన్మించిరని నుడివిన చాలును. వ్యవహారదత్తులు గాజేదు గాని, తపోగరిష్ఠులు కాగలిగిరి. ఐహిక సుఖమునకు గడుదూరు లైనను, ఆముష్మికానందమునకు నిత్యధార కాగలిగిరి. అధికారవశులగు అనుచరవర్గముచే నేవింపబడకున్నను, భక్తిపరవశులగు శిష్యులతోటి శుక్రూపలు ఒడయగలిగిరి. వారి యావజ్జీవితము ఆధ్యాత్మిక సంబంధములతో విస్తరించి స్వపరభేదముల నతీతించు ధర్మదీప్తితో వెలుగొంద, వారు ప్రత్యక్షదైవముగ నిదివరకె యెందరతో పూజ్యులై యుండిరి. అట్టి మహత్తర త్యాగయోగులు ఆశ్రమము గైకొనుట యెట్లు తటస్థించినో బంధువుల నడిగి తెలిసికొంటి.

ఆశ్రమస్వీకరణమునకు బూర్వము సుమారు నెలరోజుల నుండి విరేచనములవలన క్రమముగ నీరసించుచు జబ్బుస్థితిలో చెన్నకేశవుని గారి గృహమున శ్రీ సింగరిదాసు నివసించుచుండిరి. ఒకనాడు బంధువులు తమ్ము జేరియున్న సమయమున వరలక్ష్మమ్మగారితో జీవప్రాయశ్చిత్తము జేయించుకొని సన్యాసము స్వీకరింపవలయు నని తమకు గోరికగా నున్నదిని వెలిబుచ్చిరట. అంత టామె భయసంకోచముల నడుమ గొంత ధైర్యము దెచ్చుకొని 'నాన్నగానూ, మీరు ప్రథమమునుండి ఏలాటి ప్రాపంచిక వాసనలు లేక కుమ్మరిపురువువలె సన్యాస

మున జీవించియుంటిరి గదా. అట్టి వైరాగ్యమూర్తులగు మీకు ఈ బాహ్యసన్యాసము అవసరమా యని తలంచుచున్నాము.' అని బదులుచెప్పిరట. తత్త్వణమె వారు 'అవును నిజమే' * అని యుచ్చరించి యూరకుండిరట. కాని యప్పుటి నుండి వారు పూర్ణస్పృహతో నుండియు తమ మనస్సు నితర విషయముల మీది కెంతమాత్రము పోనియ్యక శరీరబాధల నయితము విస్మరించి కేవల రామనామ స్మరణమున యావత్కాలము గడపుట, వసునపేర్లతో నెవ్వరిని బిలువకుండుట, తమ కావశ్యకమయిన వస్తువులు గూడ నడుగకుండుట మున్నగు సంపూర్ణ విరాగచర్యలతో వర్తింప మొదలిడిరట. ఇట్లు గొన్ని దినములు జరిగెను. ఈ యద్భుత పరివర్తనము కనుగొని బంధువులు తమ్ము వారు సన్యాస మిప్పింపు డని గోరినప్పుడు వారియభిలాష సిద్ధిరృకండుట తమకు భావ్యముగ లేదని తలపోసి యందుల కేర్పాటు జేయించెద మని వారికి దెలుప 'మీ యిష్టము' † అని మాత్రము నుడివిరట. వారు నిరాకరింప లేదు కనక, వెంటనే బంధువర్గము, శిష్యబృందము సమావేశమై మహావైభవముతో తత్సంబంధమయిన సంస్కారము జరిపించి 'శ్రీ బ్రహ్మానంద సరస్వతి' యనునది వారి కర్హనామమని నిశ్చయించి యానామ మిడిరట. ఈ సంగతులన్నియు బరిశీలించినచో, ఆత్మసన్యాసమునకే వారు ప్రాముఖ్య మిచ్చి

* శ్రీ భక్త సింగరిదాసు. పుట 241.

† శ్రీ భక్త సింగరిదాసు. పుట 244.

నను సకల సంబంధభాంధవ్యముల ద్రెంచి ప్రపంచము నుండి జీవుల గొంపోవు స్వత్సువు సమీపించినకొలది వాని నెల్ల దామె యొచ్చికముగ జారవిడుచుచు దమ చిత్తవృత్తి దోడి వారలకు నటుల వ్యక్తపరచిరని ముఖ్యముగ గోచరించును. వారి వినిర్మల విశాల హృదయమందు స్థానము బొంది వారి ప్రేమాదర్శనలకు బాత్రుడ నగుట మహాభాగ్యముగ దలంచు చున్న సేను దానినిగోల్పోవునమయమున నాహృదయాందోళన మెట్లుండెనో యూహించుకొనవలసినదే. వారు పరమపదించిన తోడనే నాలోగలిగిన సంక్షోభమునకు మేరలేదు. అంతవరకు దిగమింగుకొనుచున్న దుఃఖము పట్టరాని దయ్యెను. ఆ రాత్రి యంతయు 'పెద్దయేడ్పుకో వీధిలోబడి దొర్లితి. బంధువు లూర డింప జూచిరి. లాభము లేకపోయెను. పరకు శోషిల్లి శాంతించితి. అది యంతయు దలచుకొనిన, నాకే యాశ్చర్యముగ దోచును. బాల్యమందును తరువాత గొంతకాలము వరకును వారి యాత్మోన్నత్యము సేను గుర్తింపని వాడనె యయినను, పిమ్మట నయ్యది గ్రహించు సందర్భము లేర్పడి వారు నాకు జన్మపితయె గాక ధర్మపితయు గూడ నైయున్నారని గమనింపగలిగితి. భౌతికజీవనమునకు గారకులై ప్రాపంచి కైశ్వర్వాభి వృద్ధుల సమకూర్చుచు నవ్యాజప్రేమతో బాటు పడు జననీజనకులు తమ పుత్రికా పుత్రులకు దైవస్వరూపులుగ సంసేవితు లగుచున్నారు. ఆధ్యాత్మికజీవనము బురికొల్పి పెంపొందించుగురువులు అధికతర విభూతితో తమ శిష్యులకు

ఈశ్వర మూర్తులుగ పూజనీయు లగుచున్నారు. గురువులు సర్వజీవనమునకు గారణభూతులు గాన, ధర్మపితలుగ ప్రస్తుతింప బడుదురు. తండ్రియే గాక గురువు కూడ కాగలిగిన శ్రీ సింగరిదాసుగారి మరణము నా కత్యంత విషాదకర మెట్లు గాకుండును ?

శ్రీ దాసుగారి జీవితప్రబోధమే గాక వారి యువదేశ భక్షణాదుల సయితము బొంది యాత్మోన్నతి గాంచిన భక్తశిఖామణులగు శిష్యగణమునకు నేను జెందినవాడ గాను. నేను వారి కేవల జీవిత ప్రబోధముచేతనే వారి యనుచరుడ నైతి. నేను చెప్పకొనిన గాని నేను వారి శిష్యుడ నని యితరులకు దెలియజాలదు. నా వంటి శిష్యులు వారి కెందరు గలరో నిర్ణయించుట యసాధ్యము. వారు నా హృదయము పుర్కించి నన్నెట్లు తమ వశీభూతునిగ జేసికొనిరో తెలుపుటకు ఒక్క సంఘటన మాత్ర మిచట నుదాహరించెద. సంస్కరణ కార్యములచే సంఘఃహిష్కృతుడనై యొకప్పు డేకాకిగా నే నొక గృహమున గొన్ని రోజులనుండి తీవ్రజ్వరపీడితుడ నగుచు ననహాయస్థితిలో నుండ, మూసియున్న గుమ్మమువద్ద 'హనుమంతం, హనుమంతం' అను పిలుపు వింటిని. వా రెవరై యుందురా యని తలంచుచు నెక్కుడు ప్రయాసతో మంచము మీదనుండి లేచి తలుపు దీసి బయటికి వచ్చితి. ప్రేమవిలసిత పీక్షణములతో, ప్రేమరస మొలుకు మృదూక్తులతో నచట

నరుగుమీద గూర్చున్న ప్రేమమూర్తులు మా నాయనగారె
యని తెలిసికొని యానందపరవశుడ నైతి. వారి మధురవచన
ములతో గూడిన పరామర్శయె యమృతప్రాయమై నా కెంతో
యారోగ్య బలముల నాడు చేకూర్చెను. వారు నిశ్చయముగా
నా పాలిటి ప్రత్యక్షుడైవమె యని నా యాత్మకు ద్యోతక
మాయెను. ఇట్టి యాత్మానుభూతులే వారు నాకు ధర్మపిత
యని, గురుదేవుడని నేను పరిగణించుటకు గారణములు. ఇట్లే
వారి బంధువులు, ఇతరులు వారితో ఆత్మీయ సంబంధముల
బడసి తమతమ సంస్కారములకు దగినటుల నాత్మాభివృద్ధి
గాంచగలిగిరి. వారితో బరిచయము సర్వసాధారణముగ నెల్ల
రకు నెట్లు లభించుచుండెనో తెలిపెద. వారు స్వరచిత కీర్తనల
ప్రవాతప్రతులు, కట్టకొను కొలది వస్త్రములు చిన్న మూట
లుగ గట్టి భుజమున బైట్టి తపాగా ధరించి చెప్పలు తొడిగి
కర్ర జేత బట్టి తరచు తంబురను గూడ మోసికొనుచు ఒక
గ్రామము విడిచి మరొక గ్రామమునకు అనికేతనుడై పోవుచు
దమ యానందము ననుసరించి కొంతకాల మచటచట విడి
యుచు దమ సంకీర్తనలచే దాము తన్మయులగుచు నితరుల
దన్మయుల జేయుచుండు దృశ్యము అంశర నాకర్షించి వారి
సమీపమునకు దెచ్చి క్రగువరివర్తనమునకు లోనుజేసెడిది.

వారు స్వర్గస్థులైన పిమ్మట సుమారు పాతిక సంవత్స
రములకు వారి చరిత్ర ప్రచురింపవలె నని నాకు బుద్ధివుట్టి నా

యుద్దేశము తెలిపిన తోడనే తా మెరిగినట్టియు విన్నట్టియు సంశయముల నెల్ల నా సోదరులు వెంకటప్పయ్యగారు ఒక పుస్తకములో వ్రాసియుంచి వారు మరణశయ్యపైనుండగా వారిని జూచునిమి త్తము నేను వచ్చినప్పుడు, మొట్టమొదట ఆ పుస్తకము దెప్పించి నా కిచ్చి తరువాత నితర విషయముల బ్రస్తావించిరి. వారి భక్తివిశేషము కనుగొనుడు. శ్రీ అనుభవానంద స్వామిజి, నాసోదరులు చెన్న కేశవులుగారి చివరి కుమారుడు, తన జీవితపరివర్తనమునకు ముఖ్యకారకులును శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసో సమానముగ దనకు గురుదేవులు నయిన శ్రీ సింగరిదాస జీవిత చరిత్ర నేను ప్రకటింప దలచితి నని నా వలన దెలిసికొనిన వెంటనే యూరూర నెంతయో శ్రద్ధతో దిరిగి సమాచారము సాధ్యమెనంతవరకు బ్రోగుచేసి 228 డెమి ఆక్టావో పైజు అచ్చుపుటలకు సరిపడు వ్రాతప్రతి క్షిద్ధము చేసి నాచేతిలో బెట్టెను. ఈ యువకుని ధర్మనిరతి గాంచుడు. శ్రీ సింగరిదాసు నెరిగినవారిలో నప్పటికి సజీవులైయున్న బంధువులు, శిష్యులు, అభిమానులు-ఎల్లరు వలసిన ధనసాహాయ్యము జేసి కాగితమునకు కరవుగా నున్న 1941 వ సంవత్సరములో శతవార్షిక జయంతి నాటికి 'శ్రీ భక్తసింగరిదాసు' అను పేర పెద్దగ్రంథము ముద్రింపబడుటకు దోడ్పడిరి. వీరి గౌరవప్రవృత్తి బరికింపుడు. ఇప్పు డీకీర్తనల ప్రచురణ విషయమున తమ భక్తి కానుకల సమర్పించి యీ ప్రయత్నము గూడ సఫలీకృత మగుటకు దోడ్పడిన భక్తవర్యుల కై కర్య ప్రవృత్తి తిలకింపుడు.

శ్రీసింగరిదాన విరచిత కీర్తనలు వ్రాత ప్రతులనుండి వారి ప్రధాన భావముల వ్యక్తీకరించు కొన్ని యేరి క్రమవరుసను కూర్చి వానిని గురించిన మున్నుడితో సకాలమున కందజేసి యీ గ్రంథ ముద్రణమునకు గూడ శ్రీ అనుభావానంద స్వామిజి సాయపడుట యెంతయు ప్రశంసనీయము గదా! శ్రీసింగరిదాన మృతశరీరము స్థాపితమైన చోట వారి యాశ్రమ నామముతో సాధన సదుపాయములు గలిగి భక్తిపిపాసకుల పిపాసదీర్ఘ బ్రహ్మానందాశ్రమము నెలకొల్పుటకు శ్రీ అనుభవానంద స్వామిజి ప్రస్తుతము చూపుచున్న కార్యదీక్షయు సఫలత గాంచునని యాశింప దగును. ఈ దృష్టాంతము లన్నియు శ్రీ సింగరిదాన జీవిత ప్రభావము వెల్లడించుచున్నవి.

సామాన్యముగ తల్లిదండ్రు లితరులయెడ నెటుల వర్తించినను తమ సంతానమునెడ స్వార్థ రహితబుద్ధితో, సదుద్దేశముతో, వారి శ్రేయము కొరకే పాటుపడుదురు. భగవానుడు సంతానరూపమున అతిదీనముగ సంతోషకరములగు ముద్దు పలుకులతో, వింతగొల్పు చేష్టలతో సమీపించి, బాలభానుడు మృదుకరములతో పూమ్మొగలను వలె, తల్లిదండ్రుల హృదయముల స్పర్శించి వికసించ జేసి అవ్యాజి ప్రేమ సుగంధము ప్రసవింప జేయుచున్నాడు. భగవానుడే వారితో నైక్యముగుచు వారలయందు మూర్తీభవించుచున్నాడు. తాము 'అమృత

పుత్రుల* మని సంతానమునకు మొదట తెలియదు. తల్లి తండ్రుల దేవత్వముచే పురిగొల్పబడి వారల సేవించి సంతానము జీవితరహస్య మెరిగి తరింప గలుచున్నది. కాని శ్రీసింగరిదాసు సామాన్యవ్యక్తికారు. శ్రీబుద్ధభగవానునివలె అసాధారణ పురుషులు; పుట్టుకతోడనే పరమభక్తులు. “నన్ను ఏకాగ్రభక్తితో సేవించువారు త్రిగుణాతీతులై బ్రహ్మైక్యము గొందు”♦ రని శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు నుడివినరీతి భక్తిశిఖర మధిరోహించిరి. యుగపురుషులవలె లోక సంగ్రహమునకై జీవించి జగద్విఖ్యాతి గడింపకున్నను, ఈశ్వరభక్తులెల్లరు తమ గృహములలో, పరిసరములలో దైవస్వరూపులుగ వెలుగొందుచున్నారు గదా ?

* శృంగార విశ్వే - అమృతస్య పుత్రాః !

(అమృతుని పుత్రులగు సర్వలోకవాసులారా! విజయ.....)

శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు II. 4

♦ మాంచ యోఽవ్యభిచారణ భక్తియోగేన సేవతే

స గుణాక్ సమతీ త్రైతాక్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే.

భగవద్గీత : XIV. 26

యే యథా మాం ప్రపద్యతే, తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్ ;
మను వర్తమానవర్తతే, మనుష్యాః పార్థ సర్వశః.

(ఎక రేవిధమున నన్ను నుపాసించుకో, వారి నవిధముననే కృతార్థుల జేతు. ఓ పార్థ! మానవులన్ని విధముల నా మార్గమునె యనుసరించు చున్నాడు.) భగవద్గీత: IV. 11

“పిమ్మట నా మాని సింగన్నను తిలకించి ‘అబ్బాయీ! నీవు చాల పుణ్యాత్ముడవు, భక్తుడవు, సిద్ధుడవు. నీ వంటివాడు ప్రపంచమున చాల అరుదు సుమా! నీవు పిన్నవయస్సులోనే యింత వైరాగ్యమూర్తివై సుజ్ఞానమును సంపాదించితివి. నీవిక నెచట నున్నను, ఏమి చేసినను, అవి నిన్ను బంధింపవు. నీవలన ననేకులు నేర్చుకొను విషయములు గలవు. కాన నీ విచట నిక నుండ నవసరము లేదు. నీవు నీయింటకి వెళ్లి ఆదర్శగృహస్థుడవై తనరారవలసినది.’ అని గంభీరకంఠమున శ్రీరామకృష్ణుడు నాగమహాశయునకు జెప్పినటుల మానికులావతంసము పలికెను. అందుల కానంద మినుమడింప, ఆ మూర్తి మీద దృష్టుల నిగిడించి చూచుచు నట్టై కొంతతడవు శ్రీ సింగరి దాసు కూర్చున్నవాడై మెల్లగ నిట్లనియె. ‘స్వామీ, మీరు చెప్పినది నమంజనముగ నె డన్నదిగాని, నే నంతవాడ నగుదునా! నానుండి యెవరేమియు నేర్చుకొన జాలరు. నా కేమి తెలియును? నే నితరులనుండి యెంతయో తెలిసికొనవలెను. అదియును గాక, నేను సర్వసంగపరిత్యాగ మొనర్ప నిచ్చతో నిల

కరుదెంచి యుంటిని. మరల మీరు నన్ను బొమ్మనుట నాకు చిత్రముగా నున్నది.' అని సింగరిదాసు పలుక 'అబ్బాయీ! నా కదంతయు తెలుసును. నీ విక ఆధ్యాత్మిక సాగరమున నేమి, ప్రాపంచిక రంగమున నేమి, నిష్కామవృత్తి నులభముగా జీవింపగల శక్తుడ వైతివి. కాన నీవు పోవలసినది.' అని మరల నొక్కిచెప్పి శ్రీ సింగరిదాసును దీవించి వెడలిపోయెను. " *

శ్రీ సింగరిదాసు సింగరయ్య, సింగన్న యని కూడ పిలువబడువారు. వారికి పాతిక సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చివది. ప్రథమపుత్రుడు, కృష్ణయ్య, జన్మించినాడు. ఇప్పటికి రెండు పర్యాయములు దొరతనము వారి యుద్యోగములందు సింగరిదాసు ప్రవేశపెట్టబడుట, వారు వానిని మానివేయుట జరిగినది. గృహకృత్యములను క్రమముగ నిర్వహింపకుండిరి. స్వగ్రామమయిన వెంకటాపురములో రామమందిరమున భజన లందు బాల్గొనుట, సహిషమందున్న సింగరిగిరి సరసింహా లయమున ఏకాంత సేవలు సల్పుట మున్నగు భక్తిసాధనలతో తృప్తినొందక, ఉద్యోగమున జేర నిచ్చ లేక, పెరుమాళ్లస్వామి దర్శనార్థము నెల్లూరుయాత్రకు బయలుదేరి దారిలో పెన్నా నదీప్రవాహమున ప్రాణాపాయమునకు లోనయ్యు వెరువక యది గడచినతోడనే గమ్యము జేరి సఫలమనోరథు లైరి. ఉద్యోగమన్నను కుటుంబమన్నను వారికి బూర్తిగ విరక్తి

యేర్పడెను. ఇట్టితరి మామగారు, మామిళ్లపల్లి అప్పయ్యగారు, తమయింట జరుగనున్న యొక శుభకార్యమునకై మామిళ్లపల్లి గ్రామమునకు సింగరిదాసును సకుటుంబముగ దీసికొని పోవు నిమిత్తము వచ్చిరి. తాము రాజాలమని చెప్పి వారితో భార్యను బిడ్డను బంపివేసిరి. అదియె తగిన తరువానుని యెంచి సింగరిదాసు పెదతిరువతి యాత్రకు వెడలిరి. అచటికి బోవలయునని యిదివర కొకతూరి వారు చేసిన ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. ఈ తూరి నెట్టి యాటంకములు లేకుండుటచే వెంక్టేశ్వర సన్నిధికి జేరగలిగిరి. అనుదినమును స్వామిని ప్రాణకాలమున దర్శించి మధుకరివలన త్తుద దీర్చుకొనుచు నచటి యొక గుహయందు తీవ్రతపస్సు సలుపుచుండిరి. ఇదివరకు సింగరిగిరి నరసింహాలయమునం దొక దినమున యోగిని, సీతాంబ, తమ కాకస్మికముగ గాంచి యుపదేశించిన తారక మంత్రరాజము జపించుచు శ్రీరామదేవుని సాక్షాత్కరించుటకే వారి యిప్పటి యుగ్రతపోనిష్ఠయంతయు. బాహ్య విషయములందు శ్రద్ధ తొలగెను. శరీరము క్రిమముగ నీరసించెను. తలవెండ్రుకలు, గడ్డము పెరిగెను. పిచ్చివాని రూపు వచ్చెను. ఇట్లు తదేకధ్యానముతో ఆరుమాసములు గడపిన తరువాత శ్రీరామ భగవానుని ప్రత్యక్ష దర్శనభాగ్యము బడసి సింగరిదాసు ధన్యులైరి. తద్దర్శనానందభరిత వృద్ధయముతో వారచటనే మూడురోజు లుండిన పిమ్మటనే ఒక మునిపుంగవుడు తారసిల్లి వారితో బై ని దెలిపిన రీతిని

పుత్రుల* మని సంతానమునకు మొదట తెలియదు. తల్లి తండ్రుల దేవత్వముచే పురిగొల్పబడి వారల నేవించి సంతానము జీవితరహస్య మెరిగి తరింప గలుచున్నది. కాని శ్రీసింగరిదాసు సామాన్యవ్యక్తికారు. శ్రీబుద్ధభగవానునివలె అసాధారణ పురుషులు; పుట్టుకతోడనే పరమభక్తులు. “నన్ను ఏకాగ్రభక్తితో నేవించువారు త్రిగుణాతీతులై బ్రహ్మైక్యము గాంతు”♦ రని శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్జునునకు నుడివినరీతి భక్తిశిఖర మధిరోహించిరి. యుగపురుషులవలె లోక సంగ్రహమునకై జీవించి జగద్విఖ్యాతి గడింపకున్నను, ఈశ్వరభక్తులెల్లరు తమ గృహములలో, పరిసరములలో దైవస్వరూపులుగ వెలుగొందుచున్నారు గదా ?

* శృంగార విశేష - అమృతస్య పుత్రాః !

(అమృతుని పుత్రులకు సర్వలోకవాసులారా! విడుడు.....)

శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు II. 4

♦ మాంచ యోఽవ్యభిచారణ భక్తియోగేన నేవతే

న గుణాన్ యతీ త్యైతాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే.

భగవద్గీత : XIV. 26

యే యథా మాం ప్రపద్యతే, తాం ప్రధైవ భజామ్యహమ్ ;
మను వర్తమానవర్తతే, మనుష్యాః పార్థ సర్వశః.

(ఎక రేవిధమున నన్ను నుపాసించుకో, వారి నవ్విధముననే కృతా
ర్థుల జేతు. ఓ పార్థ! మానవు లన్ని విధముల నా మార్గమునె యనుస
రించు చున్నాడు.) భగవద్గీత: IV. 11

“పిమ్మట నా మాని సింగన్నను తిలకించి ‘అబ్బాయీ! నీవు చాల పుణ్యాత్ముడవు, భక్తుడవు, సిద్ధుడవు. నీ వంట వాడు ప్రపంచమున చాల అరుదు సుమా! నీవు పిన్నవయస్సు లోనె యింత వైరాగ్యమూర్తివై సుజ్ఞానమును సంపాదించితివి. నీవిక నెచట నున్నను, ఏమి చేసినను, అవి నిన్ను బంధింపవు. నీవలన ననేకులు నేర్చుకొను విషయములు గలవు. కాన నీ విచట నిక నుండ నవసరము లేదు. నీవు నీయింటికి వెళ్లి, ఆనర్మగృహస్థుడవై తనరారవలసినది.’ అని గంభీరకంఠమున శ్రీరామకృష్ణుడు నాగమహాశయునకు జెప్పినటుల మానికులా వతంసము పలికెను. అందుల కానంద మినుమడింప, ఆ మూర్తి మీద దృష్టుల నిగిడించి చూచుచు నట్టె కొంతతడవు శ్రీ సింగరి దాసు కూర్చున్నవాడై మెల్లగ నిట్లనియె. ‘స్వామీ, మీరు చెప్పినది సమంజసముగనె ఉన్నదిగాని, నే నంతవాడ నగుదునా! నానుండి యెవరేమియు నేర్చుకొన జాలరు. నా కేమి తెలియును? నే నితరులనుండి యెంతయో తెలిసికొనవలెను. అది యును గాక, నేను సర్వసంగపరిత్యాగ మొనర్ప నిచ్చితో నిట

కరుదెంచి యుంటిని. మరల మీరు నన్ను బొమ్మనుట నాకు చిత్రముగా నున్నది.' అని సింగరిదాను వలుక 'అబ్బాయీ! నా కదంతయు తెలుసును. నీ విక ఆధ్యాత్మిక సాగరమున నేమి, ప్రాపంచిక రింగమున నేమి, నిష్కామవృత్తి నులభముగా జీవింపగల శక్తుడ వై తివి. కాన నీవు పోవలసినది.' అని మరల నొక్కిచెప్పి శ్రీ సింగరిదానును దీవించి వెడలిపోయెను. *

శ్రీ సింగరిదాను సింగరయ్య, సింగన్న యని కూడ పిలువబడువారు. వారికి పాతిక సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చివది. ప్రథమపుత్రుడు, కృష్ణయ్య, జన్మించినాడు. ఇప్పటికి రెండు పర్యాయములు దొరతనము వారి యుద్యోగములందు సింగరిదాను ప్రవేశపెట్టబడుట, వారు వానిని మానివేయుట జరిగినది. గృహకృత్యములను క్రమముగ నిర్వహింపకుండిరి. స్వగ్రామమయిన వెంకటాపురములో రామమందిరమున భజన లందు బాల్గొనుట, సహిష్ణుమందున్న సింగరిగిరి నరసింహ లయమున ఏకాంత నేవలు నల్పుట మున్నగు భక్తిసాధనలతో తృప్తినొందక, ఉద్యోగమున జేర నిచ్చ లేక, పెరుమాళ్ల స్వామి దర్శనార్థము నెల్లూరుయాత్రకు బయలుదేరి దారిలో పెన్నా నదీప్రవాహమున ప్రాణాపాయమునకు లోనయ్యు వెరువక యది గడచినతోడనే గమ్యము జేరి సఫలమనోరథు లైరి. ఉద్యోగమన్నను కుటుంబమన్నను వారికి బూర్తిగ విరక్తి

* శ్రీ భక్తసింగరిదాను: పుట 116.

యేర్పడెను. ఇట్టితరి మామగారు, మామిళ్లపల్లి అప్పయ్యగారు, తమయింట జరుగనున్న యొక శుభకార్యమునకై మామిళ్ల పల్లి గ్రామమునకు సింగరిదాసును సకుటుంబముగ దీసికొని పోవు నిమిత్తము వచ్చిరి. తాము రాజాలమని చెప్పి వారితో భార్యను బిడ్డను బంపివేసిరి. అదియె తగిన తరువాతుని యెంచి సింగరిదాసు పెదతిగువతి యాత్రకు వెళలిరి. అచటికి బోవలయు నని యిదివర కొకతూరి వారు చేసిన ప్రయత్నము విఫల మయ్యెను. ఈ తూరి నెట్టి యాటంకములు లేకుండుటచే వెంకటేశ్వర సన్నిధికి జేరగలిగిరి. అనుదినమును స్వామిని ప్రాతః కాలమున దర్శించి మధుకరివలన త్కుద దీర్చుకొనుచు సచటి యొక గుహయందు తీవ్రతపస్సు సలుపుచుండిరి. ఇదివరకు సింగరిగిరి నరసింహాలయమునం దొక దినమున యోగిని, సీతాంబ, తమ కాకస్థికముగ గాన్పించి యుపదేశించిన తారక మంత్రరాజము జపించుచు శ్రీరామదేవుని సాక్షాత్కరించుటకే వారి యిష్టటి యుగ్రతపోనిష్ఠయంతయు. బాహ్య విషయములందు శ్రద్ధ తొలగెను. శరీరము ప్రమముగ నీర సించెను. తలవెండ్రుకలు, గడ్డము పెరిగెను. పిచ్చివాని రూపు వచ్చెను. ఇట్లు తదేకధ్యానముతో ఆరుమాసములు గడపిన తరువాత శ్రీరామ భగవానుని ప్రత్యక్ష దర్శనభాగ్యము బడసి సింగరిదాసు ధన్యులైరి. తద్దర్శనానందభరిత హృదయముతో వారచటనే మూడురోజు లుండిన పిమ్మటనే ఒక మునిపుంగవుడు తారసిల్లి వారితో బైని దెలిపిన రీతిని

సంభాషణ జరిపెను. అందులకు విస్మితులగుచు మునియూ
దేశము మదిని దలపోయుచు ఆ మరుచటిదిన ముదయమున
దేవాలయమునకు బోవుచుండ, తమ్ము వెదకుచు తుద కచటి
కరుదెంచిన మామగారిని మేనమామగారిని భార్యను సింగరి
దాసు చూచిరి. వారు కొంత సేపటికి దమ్ము గుర్తింప గలిగిరి.
ఇంటికి రమ్మని బ్రతిమాలిరి. మునియూజ్ఞ కనుగుణముగ వారి
యూహ్యున ముండుట చిత్రముగ దోచెను. సర్వ మీశ్వరా
యత్తనుని యెంచి వారివెంట వెంకటాపురమునకు సింగరి
దాసు వెల్లిరి. వారి జీవితములో నిది యొక మహాఘట్టము.
తదనంతరమే వారి జీవితపథము నిరూపితమయ్యెను. వారి
వర్తన దృఢత వహించెను. వారి మాటలు భావగర్భితములు
కాజొచ్చెను. వారి వ్యాదయానందము సహజకవితాయూపము.
దాల్చి పొంగి పరుగులిడు మహాప్రవాహమువలె వరలెను.
శ్రీ ప్రహ్లాద భక్తవర్ణ్యుని భక్తితత్పరత* సింగరిదాసునందు
పొడసూపెను. ప్రపంచకార్యములు సలుపుచున్నను, శరీర
ధర్మములు నిర్వర్తించుచున్నను, శ్రీమన్నారాయణునియందే
మనస్సు లగ్నముచేసి, విషయప్రపంచము మరపించు భక్తి

* సానీయంబులు ద్రావుచుం గుడుమమన్ - భాషించుచున్ హాసనీ
లానిద్రాదులు నీయుమక్ దిరుచుచున్ - లక్షించుచున్ సంతత
శ్రీనారాయణ పాదపద్మయుగళీ - చింత మృతాస్వాదనం
ధానుండై మరచెక్ నురారినుతుండే - తద్విశ్వమన్ భూవరా.

సోపానముల నారోహింపగల శక్తి సింగరిదాసునకు లభించెనని వారిని సమీక్షించిన యెల్లరకు సాస్పృహమగుచుండెను. వాడు చిన్నప్పటినుండియు దేనిని కాంక్షించుచుండీరో, ఆ ముక్తికి మార్గము వారికి తిరుకతిగొండిలపై దొరకెనని మనము గ్రహింపలేదు. అటుపిమ్మట ఆ ముక్తిపథమున దినదినము అగ్రసరులగుచు వివిధసమాధిస్థితుల బొంది ధన్యలైరి. తమ యాత్మానుభవములెల్ల తమ కవితాద్వారమున అతినహా ముగ, అతిసరళముగ వెలిబుచ్చిరి. కొంచెము శ్రద్ధతో మనము వారి మధుఃగీతములను పరిశీలించినచో, ముక్తి యననేమో, మోక్షసిద్ధి యంతకంత కెటుల గభీరతజెందునో, భావ మహా భావ సమాధులం దెట్టి యనుభూతులు సమకూడునో సమస్తము సుస్మక్తమగును. వారు రచించిన కీర్తనలు ఒక క్రమమున పుస్తకములో వ్రాసికొని యా పొత్తమునకు 'ముముక్షు చరిత్రము' అని పేరిడిరి. అది మనము చదువుచుండిన, అందలి ముముక్షువు శ్రీసింగరిదాసే యని, అందలి భావజాలము వారి హృత్కథాగానసుధయెయని కనుగొనగలము. సిద్ధముముక్షువు 'ధీరుడు' అని కీర్తనలలో నచటచట జెప్పియున్నారు. మరియు

* కల్పదీపః ప్రత్యగాత్మాన మిక్షత్

ఆ పుస్తకముః ఆమృతిత్వ మిచ్ఛన్.

(కొందరు ధీరులు ఆమృతిత్వము గోచరమై బాహ్యమునండి చతువుల మరచి ప్రత్యక్షపరమాత్మను దర్శించెదరు.)

కళోపనిషత్తు: II. 1 వ శ్లో 1.

వారు ధీరముముక్తుపదవి నొందినటుల తామె చెప్పికొనిరనియు తెలిసికొనగలము. ధీరముముక్తు చరిత్రము మొదటినుండి చివరవరకు నెట్టి పరిణామస్థితుల దాల్చునో శ్రీసింగరిదాస సుభాషితములు వ్యక్తపరచును.

ముక్తిని గోరువాడు ముముక్షువు గదా? తానున్న ప్రస్తుతస్థితి తనకు తృప్తిదీయ కుండిన, దాని విడిచి యంతకంటె నుత్తమునైన స్థితి బడయుచుండుట వివేక వంతుని లక్షణము. “ఇంద్రియములు శ్రేష్ఠములు; ఇంద్రియములకంటె మనస్సు శ్రేష్ఠము; మనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠము; బుద్ధికంటె ఆత్మ శ్రేష్ఠము” అని * భగవద్గీతయు, ఈ భావమునె వేరు వచనములలో అన్నము, వ్రాణము, మనస్సు, విజ్ఞానము, ఆనందము బ్రహ్మస్వరూపములె గాని వానిలో వరుసను ఒక దానికంటె నొకటి శ్రేష్ఠతరముల? † తైత్తిరీయోపనిషత్తు నుడువుచున్నది. కేవల జడమని మనము తలంచు అన్నమునుగూర్చి యీ సందర్భమున భగవద్గీత ప్రస్తాపించనేలేదు. ప్రకృత నాగరికతకంతకు నాధారభూత మని చెప్పినగు జడప్రకృతి ఆర్యమహర్షులదృష్టిలో అసహనీయము. జడప్రపంచమున నెంతటి విలువగలవస్తువై నను

* ఇంద్రియాణి పరాత్మాహు రింద్రియేభ్యః పరం మనః

మనఃస్తు పరాబుద్ధి ర్బుద్ధే పరతన్మ సః

భగవద్గీత: III. 42

† తైత్తిరీయోపనిషత్తు - భృగువల్లి

మానవునకు తృప్తిగొలుపదని * కతోపనిషత్తు చెప్పచున్నది. అయ్యది కొలదిగనో గొప్పగనో సర్వమానవుల యనుభవము లోనికి వచ్చు విషయమె. జగత్తులోని సర్వ మనిత్యము. ఒకవస్తువు సం దేత మమకార ముండిన, అది యదృశ్య ఘయిన తోడనే యంత విరక్తి జనింపక మానదు. మృత్యువు, పరివర్తన భయా నకము లగును. అనిత్యమందు నిత్యముయొక్క స్ఫురణ గలు చునే యుండును. కావున నిత్యానిత్యవస్తు వివేకము పొడ మును; నిత్యమునందు భక్తియంకురించును; తద్భక్తి నిష్కామ కర్మకు గారణ మగును. జ్ఞానభక్తి కర్మలు పరస్పర సహకారు లగుచు ఆధ్యాత్మికజీవనమును సర్వతో ముఖముగ వికసింపజేసి యుత్తమమును తేజోవంతమును శాశ్వతమునయిన సచ్చిదానంద దాఢి నొలకొడజేయును. ఆపదవియె పూర్ణత్వము, నిర్మాణము, బ్రాహ్మీధితి. ఈసహజ ఆత్మోన్నతి గతులను శ్రీసింగరిదాను అనుభవ పూర్వకముగ వివరించి యున్నారు. వారు ప్రథమ హీనస్థితి కెంతయో వగచుట, ఉన్నతస్థితులు ఒడసినకొలది అవి స్పష్టికరించుచు నధికతరముగ నానందించుట మనము గాంతుము. శ్రీ రామకృష్ణునివలె భిన్నరూపముల భ్యానించి యిష్టసిద్ధుల బొంది సుఖించుటయు గండుము.

* స విత్తేన తర్పణీయో మనుష్యః

(మనుష్యుడు ధనముచే తృప్తి పొందడు.)

“చిన్ననాటనుండి - అన్న! నమ్మియున్నారా;
పన్నగశయన! నన్ను - మన్నన నేయరాదా?”

“ముక్తిని జేకూర్చు మయ్యా! - సర్దురు
మహిమచే నన్నొక మొందితి నయ్యా!”

“ఈ జన్మలోనే ముక్తినియ్యరా -
ఈ యిడుమలనుండి నన్ గావరా!”

“రాముడే గలడు—నాపాలి సీతా—రాముడే గలడు”

“తల్లిదర్శన మాయెను - సీతమ్మయా - తల్లి దర్శన
మాయెను”

“హరిహరాదుల నొకరి - హాస్యము నేయకు”

“ప్రేమగీతములు - నామది జూచి నే

కామక్రోధముల - గడతేర్చుటచే॥ ధన్యుడనైతిని.”

“అఖిలము నేనను అనందమనే - యోగము కల్పించితే
సకలమైన చరాచరమునె యై-సంపూర్ణుడనైతి రామా!”

“వైరాగ్యము మదిని - నిరతము నే - మరక దలపోయ,
వైరాగ్య మహిమచే - వైకుంఠ నన్నిధి
ధీరుడై * నివసించ-స్థిరమని నమ్మిన ॥ నేనే బ్రహ్మమురా”

సింగరిదాసు మహిమల్ - బహు-శృంగారములై యొప్పున్;

* అతిమంచ్య ధీరాః.....

(దేహము తామరు బుద్ధి విడిచి ధీరులు)

శ్రీనాథవివర్తన: I. 2

“సింగరి దాసును నేవించుచు ను

పొంగుచు మదిలో - పూర్ణత పొందెను”

ఈ సింగరిదాసప్రోక్ష మహానాక్యముల ధోరణియే వారి రచనలన్నిటియందు గానబడును. అందు, వినయమునకు లోటులేదు కాని, అమిత గాంభీర్యము గలదు; అహంకారము లేదు కాని, అధికారము గలదు; సూర్యము లేదు కాని, విశ్వానము గలదు; శర్కరము లేదు కాని తత్త్వము గలదు; శాస్త్రప్రమాణము లేదు కాని స్వాసభవప్రమాణము గలదు. శ్రీ సింగరిదాసు, భక్తశిఖాసాగరము రామకృష్ణ పరమహంసవలె, విద్యులం దారిలేరకున్నను ఆత్మోపలబ్ధి పూర్ణముగ బడసి ధన్యులైరి.

III

సఖేతిమత్వా ప్రభంజయదుక్తం, హేకృష్ట, హేమాధవ, హేసఖేతి.
ఆజానతామహిమాసంభవేదం, మయా ప్రయాదా శ్రుయేన చాపి,
యచ్చాపహసార్థ ముత్కృతోఽసి. నిహు శయ్యాసః భోజనేషు,
ఏతోఽథవాఽప్యచ్యుతతన్మమక్షం, శిత్వానుయేత్వానుహమప్రమేయమ్

(ఈ మహిమ తెలియక నా స్నేహితుడవే యని తలంచి యజ్ఞానమున గాని చనవున గాని నేను నిన్ను ‘ఓకృష్ట’ అనియో, ‘ఓయాదవ’

అనియో, 'పైపూట' మో పిలిచియున్నానో. అట్లుంటే గాని విరామ మందుగాని, కూర్చుండిన సమయమున గాని పడుండిన సమయమునగాని, ఒంటరిగ నున్నప్పుడుగాని యితరులతో నున్నప్పుడుగాని నేను నిన్న హాస్యమునకు గౌరవింపకున్నచో, అత్రమేయుదాహరణ ఓ అచ్యుతా! నన్ను క్షమింప వేడెద.)

భావదీక్ష : XI. 41, 42.

శ్రీ సింగరిదాసు నిరాడంబరముగ కుటుంబములోను సంఘములోను అతిసామాన్య జీవితము గడపిరి. వారు 76సంవత్సరములు జీవించిరి. మొదటి 25 సంవత్సరములలో శైశవము పోగా మిగత కాలమంతయు భక్తిపిపాస గలిగి ప్రపంచ ధోరణిలో పడనేరక హృదయాందోళనముతో నొక విపరీత వ్యక్తినలె చరించిరి. తరువాతి 50 సంవత్సరములు మోక్ష సోపానముల నధిరోపించుచు చిరనూతన వికాసము బడయునట్లు తమ యాత్మానందమున తాము నిమగ్నులై చేరిన వారలకు నిరతము భక్త్యుత్సాహముల బురికొల్పుచుండిరి. తమకు తాముగా తమకంటె నధికులైనవారి జేరి ప్రబోధము బడయుచుండిరే గాని తమకంటె వెనుకపడి యున్నవారి సమీపించి బోధసేయ బూనలేదు. వారలు తమంతట దాము తమవద్దకు వచ్చి యాశ్రయించినప్పుడే వారి యోగ్యతలకు దగినటుల వారికి నుపదేశము చేయుచుండిరి. అన్నిధముగ మకరందము కొరకు పుష్పమును జేరు మధుపములవలె పలువురు-

పురుషులు, స్త్రీలు, బిడ్డలు నయితము - వారి చుట్టును వారు నివసించుచుండిన ప్రతిగ్రామములోను చేరుచుండువారు. నా రనివార్యముగ ప్రతిరాత్రి భోజనానంతరము తంబుర మీటుచు సలిపెడు మధురగానము, ఏనందర్థమున ఎవరితో ఏమాటలు వచ్చినను వారు చూపెడు భక్త్యావేశము, దీనుల యెడ నారు కనపరచు కనికరము, పసిపిల్లలతో వారు మెలగు సహజీతి అత్యంతాకర్షణీయములు. వారి శుశ్రూష ఒకసె యుపదేశముల నంది ధన్యుల మైతిమని యానందించిన శిష్యులు వారి కన్నిచోట్ల నేర్పడిరి. తన వారు, పెరవారు అను భేద భావముతో వా రెన్నడు వ్యవహరింపలేదు. అట్టి దివ్యప్రభావమాత్రో వారు జీవించినను, వారితో సదా యుండియు నది గ్రంథింపకుండినవారు లేకపోలేదు. తౌకికకార్యములందె యెల్లప్పుడు మునిగిపోవు విషయానక్తులును, హిందువులు మూఢులని, వారి మతము, సంస్కృతి, సంప్రదాయము గర్హ్యము లని తలంచు అంధమానస సంభవులు సింగరిదాసునె గాదు, ఎంతటి హిందూభక్తునినైన తృణీకరింప సమర్థులె. వీరి యభిప్రాయమునుబట్టి హిందూమహాత్ముల విశిష్టత యెప్పు టికి నిరూపితము గాపోవుటలేదు. తల్లి దైవము, తండ్రి దైవము, గురువు దైవము, అతిథి దైవము, రాముడు దైవము, కృష్ణుడు దైవము, సీత దైవము, కాళి దైవము, అగ్ని దైవము, నది దైవము, మెట్టి దైవము, చెట్టు దైవము, వేయేల 'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ' అని విశ్వసించు వారు హిందువులు. ఆ భావము

విస్మరించినచో, తిరిగి ఆస్ఫురణ కలిగినతోడనే పశ్చాత్తాపపడి, అర్జునుడు శ్రీకృష్ణునితోవలె, మొట్టపెట్టుకొని క్షమాపణ వేడుకొందురు. పరమేశ్వరుని కైస్తవ మహమ్మదీయ మత స్థులు విశ్వాతీతునిగను, హిందువులు విశ్వావ్యాస్తునిగను పిశేషముగ భావన చేసి యారాధింతురు. భగవంతుడు విశ్వాతీతుడును విశ్వవ్యాస్తుడు నగుట వాస్తవము. విశ్వాతీతుడు ఏయూర్ధ్వలోకవాసుడో యని, విశ్వవ్యాస్తుడు ఏపరిమితరూప బద్ధుడో యని వికసింపని శైశవ బుద్ధికి దోచును. కాని వికసింభిన బుద్ధి విశ్వాతీతమును విశ్వవ్యాస్తునైన యనంతమునె ప్రతిసాంతమున దర్శింప నేర్చును. అట్టి దివ్యదృష్టి గలవారు జ్ఞానలని భగవద్గీత,* ధీరులని ఉపనిషత్తు* ప్రశంసించు చున్నవి. ఆ సిద్ధపురుషులు భారతవర్షముననె గాక పాశ్చాత్య ఖండములందును గలరు. ఆర్యమహర్షులు, పౌరాణికభక్తులు, తాంత్రిక భక్తులు, రాసుకృష్ణాది నవయుగభక్తులు భారతదేశమునను, అనంతపురుషుని క్రీస్తుమహాత్మునియందు గాంచిన మార్పినో అను నాంగ్లతత్వవేత్తయు, వీరపురుషులందు సాక్షాత్కరించిన

* తేషాం జ్ఞాని నిత్యయుక్త ఏకభక్తి ద్వివిధ్యతే.

(వారిలో నిత్యయుక్తుడును అనన్యభక్తుడు నయిన జ్ఞాని శ్రేష్ఠుడు.)

భగవద్గీత : VII - 17.

* ధూతేషు ధూతేషు విచిన్త్య ధీరాః.....

(ప్రతిధూతమందు పరమాత్ముడు సాక్షాత్కరించి. ధీరులు...)

శేనోపనిషత్తు : II. 5.

కాశ్చైలు అను నాంగ్లభక్తశిఖామణియు, పుష్పములందు ప్రత్యక్షము జేసికొన్న ఎమర్సన్ అను అమెరికా విజ్ఞానవేత్తయు, వీరిని బోలిన క్రైస్తవ భక్తులు పలువురును పాశ్చాత్యదేశము లందును ధీరభక్తులై. క్రీస్తు, మహమ్మదు, బుద్ధుడు మొదలగు సర్వమతమూలపురుషులు ధీరభక్తులై. ప్రవక్తలు ప్రతి యుగమున ధీరభక్తి పురిగొల్పుటకై పాటుపడిరి. భగవదను గ్రహమున నెల్లరు నైశవభక్తినుండి క్రమముగా ప్రాథభక్తి లోనికి పెరుగగలరు.

శ్రీ సింగరిదాసు ఒసంగిన సందేశము వినుడు. 'నారాయణుడే సరూపధారుడే' యని, 'కృష్ణు జిష్ణురూపు' డని, 'తత్త్వ మసియనెడు మంత్రతత్త్వ మెరుగు' మని, 'బ్రహ్మమే సగుణ మురా, బ్రహ్మమే నిర్గుణమయు డనరా' యని, 'స్థూలము నిధిధ్యాన నొందిన, సగుణ నిర్గుణములు తానె యగు' నని వారు గానము చేసిరి. అట్టి దివ్యానుభవముల బడసి యాదర్శపురుషులైరి. గురువులను మహాత్ములను భగవత్స్వరూపులుగ మన్నించిరి. కాళివిగ్రహమందు జగన్మాతృ స్వరూపము ప్రత్యక్షము జేసికొన్న శ్రీరామకృష్ణునివలె, శ్రీసింగరిదాసు తాము వసించిన బాపట్ల, పొన్నూరు, అమృతలూరు, నూజివీడు, రేపల్లె, వెంకటాపురము మున్నగు గ్రామములలోను, తాము యాత్రలు సలిపిన నెల్లూరు, తిరుపతి, తిరువక్కేళి, రామేశ్వరము మొదలగు తీర్థస్థలముల

లోను గల దేవతావిగ్రహములందు దేవత్వము గాంచి యట్లు
తమ గీతములలో ప్రస్తుతించిరి. బ్రహ్మానంద మనుభవించుచు
బ్రహ్మానందము గానముచేసి బ్రహ్మానంద సరస్వతి యని
ప్రస్తుతిగాంచినవారు శ్రీ సింగరిదాసు. వారి హృత్కథాగాన
సుధ ఏకొందరైనను స్వీకరించి తమహృదయముల నింపుకొని
యితరుల కందింతురను నాశతో జేయబడిన యీ గ్రంథప్రచు
రణ కృషి సఫలిత జెందు గాక !

కా॥ హ॥

ఓమ్ తత్సత్

మున్ను డి

మహాపురుషుడగు భక్త శ్రీసింగరిదాసుయొక్క జీవిత విశేషముల గ్రంథరూపముగ 1941 వ సంవత్సరమున శ్రీవారి శత వార్షిక జయంతి కానుకగా బ్రచురించి యుంటిమి. దాన శ్రీవారి ఆధ్యాత్మికోన్నతియు సర్వానుభవసంపన్నతయు, సర్వ సాధకోపయుక్తతయు ప్రస్ఫుటము. ఆజీవిత చారిత్రమున అందందు శ్రీవారి కొన్ని రచనలను జేర్చియుంటిమి. కాని అవి అసమగ్రములై యుండుట సువిదితము. శ్రీవారి జీవితాంశములు సాధకలోకమున కెంత ఆదర్శప్రాయములో అంత యువకారులగు రచనలు గూడ ప్రచురించుట ఉచితమని మా భావము. కాన శ్రీవారి కృతులనుండి కొన్నిటిని మాత్రమిందు చేర్చి ప్రకటించుచున్నాము. సాధకచయము వీని తగు రీతి నుపయోగించుకొందురు గాక అని ఆశించుచున్నాము.

ఈపురుషశ్రేష్ఠుని రచనలగూర్చి యొకించుక ప్రసంగించుట అవసరమని తోచెడిని. చిరుప్రాయమున నంగురు నీతాంబా యోగినీసన్నిధానమున తారకాది మహామంత్రముల నుపదేశమైనదాది సింగరిదాసుమహాశయుని హృదంతరాళము నిరుపమానభావపరంపరలచే, తీవ్రజిజ్ఞాసావిభూతిచే, పూర్ణమైనదై, అట్టి నిర్వేదరసాయనము ఆహృదయకుహరమునుండి యుబికి పొంగి వదన నీమనుండి కీర్తనాప్రవాహమై బహిర్గత మగు

చుండెడిది. ఆ భగవద్విరహవేదనానమయముల హృదయవిచ్ఛేదకముగ బయల్పడలిన పాట లతివిపాదకరములై శ్రోతల కావేదనమును గలుగజేయునవిగా నుండును. ఆ కృతినము దాయము వీరి భగవద్దర్శన పూర్వ విరహ స్థితుల ప్రతిబింబించు చుండుటచే సాధక సింగరిదాన హృదయసీమను వ్యక్త పరచును. తిరుమల మొదలగు పుణ్యభూముల శ్రీరామచంద్ర కరుణా శ్లోక వీక్షణములచే ఈశ్వరసాక్షాత్కారము నొంది, హృదయగత ఆవేదనాన్ని యుపశమిల్లినయంత రచితములగు కీర్తనాభాగము మిగుల నిత్యానందదాయకమై, “ధన్యుడ నైతిని,” “నా జన్మ సఫలము” “తల్లి దర్శన మాయెను” “ఆనందం” మొదలగు కీర్తనలలో వలె ఆత్మతృప్తినే గాక, తా ననుభవించుచుండు బ్రహ్మానందస్థితిని, వర్ణించుచు, విను వారల కమందానంద రసముల పెదజల్లుచున్న దనుట కెట్టి సంశయము లేదు. ఈ భాగము భగవత్సాక్షాత్కార మహా భాగ్యమున ఆప్తకాముడైన సిద్ధుని చిత్తవృత్తిని చాల చక్కగా వివరించుచున్నది. అట్టిమహదానంద సంభరిత చిత్తమున తా ననుభవించిన, శ్రీరామ, సీత, నరసింహ, నారాయణ, శివ, కృష్ణ, రుక్మిణి, పార్వతి, రాజ్యలక్ష్మి, మొదలుగాగల దేవతా గణ దర్శనవిభూతిని, తజ్జనిత తన్మయతను, ఈ భాగము వ్యక్తము చేయుచున్నది. క్రమవిధానమున ఇట్లు సిద్ధత్వము నొందిన శ్రీసింగరిదాను పెక్కు శిష్యులచే పరివృత్తుడై బోధించుచుండు కాలమున వ్రాయబడిన పాటలు బహుళ

భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్య ప్రబోధకములై, ఆధ్యాత్మికానుభవ రహస్య సంక్షిప్తములై సరళములై యొప్పారుచున్నవి. మరియు నొకే నామమునందు చిత్తమును లయింపజేసి ఏతన్నామద్వారమున తన్మయతను గాంచి భగవ దనుభవానందసంపద నొంద జేయు నామసంక్షిప్తన విధానముగూడ విందు బొడగట్టును. ఈవిధముగ శ్రీవారి రచనలు చతుర్విధ కీర్తనావిధానముల బొంది వారి సాధక, సిద్ధ, బోధక, జ్ఞాన స్థితుల రూపొందించు చుండుటయే గాక, ఆయా స్థితులనున్న జిజ్ఞాసువుల కమూల్యోపయుక్తములై రాజిల్లుచున్నవి.

ఈ భక్తాగ్రేసరునికి భక్త్యావేశజనితమగు నాశుకవిత్ ప్రాప్తించుటచేత, లిఖితముల సరిజూచు నభ్యాసము వీరికి లేకుండుటచేత, అందందుకొలది భాషాలోపములు కన్పించును. కాని సహజకవితా మాధుర్యము లన్నియు ఈరచనలందు ప్రస్ఫుటములు. ఇది యంతయు శ్రీరామచంద్ర కృపాజనిత అసాధారణ ఆశుకవితా స్రవంతియే యిది నిస్సందేహము. సమయముల పాటించని యీ ఆశుకవితా ప్రవాహము, అన విరతభక్తున్నట్లైత నుండు వీరిచే లిఖితము గాక యధిక భాగము అదృశ్యము. మరియు వీరినెవరేని ప్రశ్న గావించినచో, వారి కోర్కె దీర, అచిరకాలముననే గద్యపద్యగీతములతో నొక గ్రంథమును రచించి యొసంగుట పరిపాటి. ఆగ్రంథరాజములు శిష్యవర్గముతో మనసుండి మరుగుపడిపోయినవి. అయి

ను వానికై చున్నేషింప అతిస్వల్ప గ్రంథమే మాకు లభించి
 పండులకు చింతించుచున్నాము. లభ్యమైనది సుమారు 300
 పుటల గద్యయు 200 పుటల కీర్తనాదులును మాత్రమే.
 అందుండి శ్రీవారు భౌతికశరీరధారులై యున్న 76 వత్సరముల
 పూచికముగ 76 కీర్తనలమాత్రము ఈ ప్రచురణమున చేర్చి
 యున్నాము.

ముముక్షువు లిందుగల శ్రీ సింగరిదాన మహాభక్తుని
 శుకవితా మాధుర్యమును భావవిశిష్టతను ఆస్వాదించి,
 బహునంద వాహినీరసముల మైచురచి, భాసమాన భక్తిజ్ఞాన
 వైరాగ్య చంద్రికల ముల్గి పునీతులై, సంతత జనన మరణ
 సంస్మృతి చక్రభ్రమణమానుండి విముక్తులై యొప్పుగుదురు గాక
 అని ఆశించుచున్నాము.

అనుభవానంద

ము ము క్షు చ ర్తము

(స్వీయ హృత్కథా గానసుధ)

అనుతాపము
మానన ప్రబోధ
స్వానుభూతి
విజ్ఞాన దీప్తి
మంగళము

అనుతాపము

- రస : శ్రీ రామా! నమ గన్న రామా!
- „ ఎంత పని చేసితివి రామా!
- „ రామదేవా! రక్షింపవేగా!
- „ రామమోహన రామా!
- „ ఏ మయ్యా! సీతారామయ్యా!
- „ రామయ్య! నీ మోము జూపు మయ్యా!
- „ రామా! నిన్నే నమ్మినారా!
- „ జయరామ! నీ నామ - జపమునె నమ్మితి
- „ ఏమి సేతును రామ!
- „ రామ! నిన్నే నమ్మినానురా
- „ అపకారంబుల చేసితి నని
- „ దాశరథీ! దయజూడుమా
- „ రారా రామన్న!
- „ రామ! నన్నేలరా
- „ ఏల దయ రాదు? - రామయ్య!
- „ అపరాధినిదా - రామయ్య!
- „ వింటివా - రామ - వింటివా?
- „ సింగరిగిరి నరసింహా!
- „ లక్ష్మీనృసింహా! రాగదే
- „ ఏమి సేయ దలచితో గదా?

- 21 వ ఖర్తవ: పన్నగ శయన మూర్తి
 22 „ పార్థసారథే - పాహి : యానిధే
 23 „ వెంకి తునె! నమో నమో
 24 „ పరమపావని రుక్మిణీ!
 25 „ కరుణించు రాజ్య శ్మశ్మ!
 26 „ పార తీ దేవి - లి ఘ మమ్మ!
 27 „ నీతాదేవిని నేవించుకొక
 28 „ నీతామహాదేవి - నేవించు మాయమ్మ!
 29 „ రాము నెడ గాసియు నే - రాపిడిబడితి నెత్తనీ

మా న సప్త బోధ

- 30 „ రామనామము జేయవేట మనసా!
 31 „ నారాయణ యనరాదా మనసా!
 32 „ ఇవి యెడరా జీవా! - నీ వేడరా జీవా!
 33 „ ప్రోడ చెప్పే జాడ జూడుమా - ఓ మనసా!
 34 „ చచ్చి నవారల జూచి చూచి మరి
 35 „ అన్ని నే గా నన్ని అన్నియు నే నని
 36 „ సాంబళివుని దలచవే - ఓ మనసా!
 37 „ జ్ఞానము - సు - జ్ఞానము - మనసా! వినవే.
 38 „ ముప్పతిప్పలు బడియెదవా?
 39 „ మనస! నీ మొగమోట మేమే?

స్వానుభూతి

40 వ కీర్తన : రాముడే గలడు - నాపాలి సీతా -

41 ,, ఏమి యని తెలుపుదు - రామా! నీ మహిమలు

42 ,, మంచివాడు మంచివా డయ్యా!

43 ,, నందకుమారా - నంద సుందరహాపా!

44 ,, జగన్నాయక - జగన్నాయక!

45 ,, ఆంజనేయా - శ్రీ - ఆంజనేయా!

46 ,, ఎన్ని మాయలు బన్నినావయ్య!

47 ,, సీతారమ! యిదేమో

48 ,, తల్లి దర్శన మాయెను

49 ,, ఆనందం పర - మానందం

50 ,, రామారామా రామారామా

51 ,, నేను నేనే - నే ననువాడను నేనే;

52 ,, ధన్యుడ నైతిని - దశరథ రామా!

విజ్ఞాన దీప్తి

53 ,, నేర్చి బ్రతుకుటయు లేదు

54 ,, తెలిసి తెలియ లేరు

55 ,, లాభ మేమి లేదు

56 ,, సాధు సజ్జనుల సాంగత్యముచే

57 ,, నేనే బ్రహ్మము నని

- 59 ,, వజ్జిముఖైః పనులను
60 ,, ఇదుగోరా గురుకీలకము
61 ,, మహావాక్యముల మహిమ దెలిసియు
62 ,, ఇంద్రియ సహితమే సగుణమురా
63 ,, అత్యంత నులినందైః శరీరము
64 ,, ఏలరా జన్మ?
65 ,, నీలోన దేవు డుండురా
66 ,, పరమయోగి పుంగవులను — భక్తి దలచుడీ
67 ,, నచ్చిదానందమూర్తిని
68 ,, సాధులారా వినుడీ
69 ,, భయమువల్ల నే భక్తి గల్గు
70 ,, నారాయణుడే
71 ,, కృష్ణుని గుణకథ శక్యమే తలపను ?
72 ,, మాయను నరికిన వాడే

73 ,, లాలి రఘువలతిలక! లాలి

- 74 „ శ్రీ సీతారామా శ్రితజనకామా! -

శ్రీ సదానందుడ లేరా

- 75 „ రామ! మంగళం - వై కుంతామ! మంగళం

- 76 „ శ్రీరామరామ! రామా శ్రిత! మంగళం

ముముక్షు చరిత్రము



అనుతాపము

1 పున్నాగ రాగము - అట తాళము

శ్రీ రామా! నను గన్న రామా! ||శ్రీ||

శ్రీరామా! నను గన్న - కారణరూపుడవు.

నేరము లెంచక - జేరి ప్రోవు మయ్య!

౧

నిన్ను నమ్మిన నన్ను - గన్నడ నేయ కా

పన్నుని రక్షించి - మన్నించి చేకొనుము.

౨

ఇతరదైవము నొల్ల - పతితపావన! నిన్ను

నతతము నమ్మితి - జతకు రావేడెద.

3

ఆరు శత్రుల నణచి - కోరిక లీడేర్చి

ధారాళముగ నాకు - దయ నేయవె రామ!

౪

వాసిగ సింగరి - దాసుడ నీ కెపుడు

దోసి లొగ్గి దయ - కాళించి యున్నాను.

౫

2 నాదనామక్రియ రాగము - అట తాళము

ఎంత పని జేసితివి రామా! - ని -

న్నేమనందును సార్వభామా!

పంత మేటికి జేసి - పలుబాధలను బెట్టి

చెంత జేరిన నాదు - చింత మాన్పు వదేమి? ౧

ముందు బ్రోచిన వారి నెల్లా - స్వామి -

విందు; నే పన్నుగా నెల్ల

నన్ను తించెద; యా - పన్నునిగ జేయ, రా

వన్న! నాకన్నులను - నిన్ను జాడక మాన. ౨

మిమ్మె నమ్మి యున్నవాడ - చాల

మమ్ము గృహ నేలవే దేవ!

రమ్మనిన నేను మీ - నమ్ముఖంబున పా

దమ్ములను గొల్పుచును - ఇమ్ముగా నుండుదును. 3

పోన్నూరు శ్రీభావదేవ! - మమ్ము

తిన్నగా బ్రోవవే దేవ!

వెన్నుడా! నిను నమ్మి - యున్న సింగరిదాసు

విన్నపం బెన్నడును - వీనులతో విననైతి. ౪

8 పున్నాగ రాగము - అట తాళము

రామదేవా! రక్షించవేరా! రామదేవా!

రామదేవ! మమ్ము - ప్రేమతో రక్షించి

కామితార్థము లిచ్చె - ఘన పుణ్య చరితా! ౧

- పతిత పావనుడవు - పరమ పురుషుడవు
 సతతము నిను వేడి - నన్ను తించెద నయ్య. ౨
 మాయరూపము దాల్చి - మహిమిద జనులను
 బాయక సంసార - భ్రాంతి జేసితివే. ౩
 మున్ను భక్తుల నెల్ల - చెన్నుగా బ్రోచి నే
 నన్ను తించిన రా - వన్న! శ్రీరఘురామ! ౪
 భద్రగిరీశుడ! - భవ్యచరిత్ర! నీ
 పద పద్మములను నే - వదలను; బ్రోవర! ౫
 నూజివీడు నందు - రాజగోపాలుడవై
 గజరాజు బ్రోచిన - ఘనుడవౌ శ్రీరామ! ౬
 శ్రీ వెంకటేశ్వర్లు - శ్రీత జన పోషకుడు;
 అవ్యయానంతుని - ఆశ్రయించితిని. ౭
 బాయక నిను వేడి - భరియింపు మన్నాను;
 జయము సింగరికవికి - జయము శ్రీరామ! ౮

4 నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

- రామ మోహనరామా! - రఘు - రామ! త్రిభువనధామా!
 రామా! దనుజ వి - రామా! దశరథ
 రామా! మునికుల - కామా! రఘుకుల|| ౧
 నిన్నే నమ్మితి రామా - న - న్నిరతము బ్రోవుము రామా!
 కన్నడ సేయకు రామా - నను - గరుణతో జూడుము
 రామా!

కన్న తండ్రివని - విన్నవించితిని,

నన్ను తించితిని - మన్నన చేయుము. ౨

రవికుల భూషణ రామా - రా - జీవనయన శ్రీరామా !

భవముల బాపవే రామా - నీభారం బంటిని రామా !

పావన మూర్తివి - పాలన సేయవె ;

సేవ జేసెదను - సింగరిదాసుడ. ౩

5

పున్నాగ రాగము - ఆది తాళము

ఏమయ్యా ! నీతారామయ్యా ! - ఎన్నడు మిముజాతునయ్యా !

ఏమయ్యా ! రామయ్య - నామీద నెనరుంచి

ప్రేమతో రక్షించు - స్వామీ జానకీరమణ ! ౧

ఈమాయ మహిమలు ఎంత విచిత్రమో !

కామమ్మనను మిమ్ము - గానకుండు రయయో ! ౨

శరణంటి మొరయంటి - కిరిరాజ వరదుడ !

ధరణి సింగరిదాసు - నరసింహోవర తండ్రి ! ౩

6

నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

రామయ్య ! నీ మోము జూపు మయ్యా - నాకు

కామితార్థము లిచ్చి కాపుమయ్యా !

రామా రామా యని - ప్రేమతో బిలచిన

ఏమరకను నన్ను - నేలు జానకిరామ ! ౧

చయ్యన ధర సింగ - రయ్యను బ్రోవుమా !

అయ్య ! వేడెదనయ్య - నెయ్యము నేలుమయ్య ! ౪

7 అనందభైరవి రాగము - ఆది తాళము

వింటివా - రామ - వింటివా॥ శ్రీరామచంద్ర !

వింటివా యీ కాటకంబున - వింతగా జనులెల్లత్తుత్తున
నంటి మిక్కిలి వగతు రయ్యయో - అంబుధారల ముంచి

గావును ! ౧

జీవుల కన్నిటికిని - జీవనోద్ధారకుడ వీవు !

బ్రోవు జాగుచేయకింక - బింకమున నెటు లోర్తు

రయ్య ! ౨

ఖరనామ సంవత్సర - కార్తీక మాసమందు

కరువు ప్రాప్తం బాయె నిప్పుడు - కనికర ముంచుము,

స్వామి ! ౩

నందన సంవత్సరము - అంతకంతకు కటువు యగునని

కుందు చుండెడు జనులు భీతిని - జెందకుండగ బ్రోవు

కృపను. ౪

దీన జనులను గాచు బిరుదు - దేవరవారిదే గాక

మానసంబున నన్యులకు ము - మ్మాటికిని లేదనుచు

మ్రొక్కెద. ౫

అన్నగత ప్రాణులనుగ నాదిస్పృష్టి నుద్ధరించి

అన్నపానము లేకజేసిన, - నావల నింకెవరు దిక్కు ? ౬

కాపుమయ్య! కరుణచేతను - కల్పచృక్షమువలెను మమ్ము ;
 బ్రోవ సమయం బనుచు వేడితి - బుద్ధావతార! శరణు. ౭
 భువిని సింగరిదానసేవిత - భద్ర పాద సరోజ సీతా
 దేవి గూడియు మమ్ము బ్రోవుము - దశరథ నందన
 రామ! ౮

18

ఆనందభైరవి రాగము - ఆది తాళము

సింగరిగిరి నరసింహ! మిమ్ము
 నేవించినా నయ్య! శ్రీ నరసింహ!
 నేవకునిగ జేయు మయ్యా! - నాకు
 స్వానుభవ మేప్రపాద్ధు సమకూర్పు, మయ్యా!
 కావగ గృవ జూడు, మయ్యా! - దేవ
 దేవుడ వని నమ్మి కోరినా, నయ్యా! ౧
 భక్తుడ బాలించు, మయ్యా! - రామ
 పావన నామమే భజియింతు, నయ్యా!
 ముక్తిని జేకూర్పు, మయ్యా! - నద్గురు
 మహిమచే సమ్మోద మొందితి నయ్యా! ౨
 సింగరి దాసుడ, నయ్యా! - ప్రభూ!
 శ్రీ మనోహరుడ! మిమ్ము శరణంటి, నయ్యా!
 జగదీశ! రక్షించు, మయ్యా! దేవ!
 సత్యమ్ము నీ యాజ్ఞ జరియింతు నయ్యా! 3

9

ముఖారి రాగము - అట తాళము

లక్ష్మీస్మసింహా! రాగదే - మీ - లక్ష్మ్యానుసంధానమిగదే;
 లక్ష్మీశ! నా మనో - నిక్షేపమూర్తి! మీ
 దాక్షిణ్యమూర్తి నన్ - రక్షింపు మో, తండ్రి! ౧
 ఇక నీచజన్మ నాకెందుకు - మీ - యంశములో జేర్ప
 వెందుకు ?

జిహ్వోపస్థ భ్రమల - జిక్కించి సంసార
 మోహబద్ధుల జేసి - మోసపుచ్చగ నేల? ౨
 పలుబాధల బడజాలనే - మీ-భక్తి గల్గిన నాకు జాలునే?
 చలము సేయకు; మీ - చైతన్యమునె గాద?
 నలువను గన్నయ్య! - నాయండ నీ వయ్య! ౩
 ఈజన్మలోనె ముక్తి నియ్యరా - ఈ - యిడుమలనుండి నన్
 గావరా;

హా జనకా! నన్నేలు - హా నాధ! పడజాల;
 గజరాజ వరదా! నా - గతి నీవే; నమ్మితి. ౪
 ఉన్నవిధము విన్నవించితి - నా - యుపకృతికై యెదురు
 చూచితి;

కన్నతండ్రి వేమో - కలుషజన్మల బాపి
 మన్నింపవే, జగ - త్సన్నత! దయజూచి. ౫
 పంతము సేయకు మంటిని-నా-బంధము దొలగించ మంటిని;
 అంతరంగమునందు - సంతస మొందించు
 అంతర్దామి! నీదు - చెంతను జేరితి. ౬

ఏక స్వరూపుడ వాడువే ; - నే-మీ కన్యగాను ; చేకోగజే.
 సంకర్షణుడనైన - సర్వేశ ! నీమహిమ
 ఏక భావము నిచ్చి - ఆనంద మొందించు. ౭
 సింగరిదాసుడ నంటిని - మీ - నేవకు నెరనమ్మి యుంటిని
 సింగరిగిరివాస ! - శ్రీ నృసింహ వేగ -
 మంగళ మొనగవె - మహనీయ మూర్తివె. ౮

20

తోడి రాగము - ఆది తాళము

ఏమి నేయ దలచితో గదా ? - ఈ కర్మఫలము
 నేమి నేయ నుంటివో గదా ?
 ఏమి నేయ దలచితో ? - ఏమి దోచ దాయెనే !
 ఏమి పూజ జేసికొంటివో ? - ఏమి లిఖిత మున్నదో ? ౧
 ఎంతని పెరుబెట్టు కొందును ? - నా మనవిని విని
 చెంతకు రా వేమి సేతును ?
 సంతతమ్ము నమ్మియున్న - పంతముచేయుట మేలా ?
 చింత దీర్చి బ్రోవవలెరా - కంతుజనక ! గావరార. ౨
 నీదు మాయ గాంచగా వశమా - నీ దయ లేక
 మోద మొంద నరుని శక్యమా ?
 భేద మోదమందు జిక్కి - బాధ నొందు సామరునికి
 బాధ లన్ని నున్న జేసి - ఆదరించి బ్రోవ నీవె. 3
 మహిని బుట్ట జాల నంటిని - నీ చరణముల
 సహనమున మరువ కుంటిని ;

ఊహాపోషణములచే - హేయ సంసారమందు
మోహ భ్రాంతు లణగించి - మోక్షసుఖము నిమ్ము
జేవ ! ౪

నిన్ను నమ్ముకున్న వాడరా - నా తనువు నీదు
సామ్మగాను ఏలు, భూవరా !
క్రమ్ముకొనిన శత్రువులను - జమ్మి నాదు కోర్కె లిమ్ము
కమ్మవిల్తు గన్న తండ్రి ! - కావుము, శ్రీరమా
రమణ ! ౫

సింగరిగిరి వాస ధీమణి ! - భవహరుడ ! శ్రీ
రంగ నిలయవాస భూమిణి !
మంగళ ప్రధానమైన - మధురమైన నీదు యంత
రంగ మందు జేర్పు ము - పొంగుచు శరణాంటి, రామ ౬
ధరను సింగరి దాసుకు హరి ! - కరివరద !
చరమ పదవి నిమ్ము వేగమే ;
మురహర ! మును దాసులందరి - కరుణ బ్రోచుటెల్ల వింటి
అరమరేల ? నన్ను నీ - దరిని జేర్చ వేడుకొంటి. ౭

21

పున్నాగ రాగము - ఆది తాళము

పన్నగశయన మూర్తి - మము - మన్నించుము
కృష్ణ మూర్తి !

కిన్నతండ్రి నను - దిన్నగ బ్రోవవే ;
పన్నగ ధర నుత - పరమ దయానిధే !

౮

వసుదేవ వరతనయా - నాతో - వాద మేల ? నో యయ్యా !

ఆన జెంది మి - మూర్ఖశయించితి ; నా

లస్యము జేయక - గాసి దీర్పవే. ౨

వందన మిదె, గోపాలా - ముద్దు - నంద తనయ ! భూపాలా

వందనీయ ! మా - డెంగము భజియింప

పొందు పరచు, మో - మందరధర ! కృష్ణా ! ౩

ధర సింగరిగిరి వాసా - శ్రీ - నరహరి దివ్యవిలాసా !

దొరవె సింగరిదాసు - నేలవే వేగమే !

వరదా ! వేడెద కరుణాకర ! రామ ! ౪

22

...రాగము - అట తాళము

పార్థ సారథే ! - పాహి దయానిధే !

పార్థసారథే ! మీ - పాదార విందముల

సార్థకముగ జన్మ - సఫలము జేయరా. ౧

పంతమేల నా - పన్నుడ గావ ? నీ

చెంత జేరి యున్నాడ - చింత బాపి ముక్తినిమ్ము ;

కంతుజనక ! జగద్రక్షా - సంతసుకాధ్యక్షా ! ౨

తిరువళిక్కేళిని - త్రిజగ ధరుడవై, శ్రీ

పరమ పావనమైన శ్రీ - పత్నివై, ధరను సింగరిగిరిని

నరహరివై, భక్తులను - అరసి బ్రోవ వెలసిన ౩

మదిని గోరి నీ - మహిమ వింటి, నా

హృదయవాస చిన్మయుడ! - బాధలు బాపు దొరవని ;
పాదనేవ సింగరిదానుకు - పొందువరచి మోక్షమిమ్ము ర

3 ముఖారి రాగము - త్రిపుట తాళము

మొక తేళ! నమో నమో - వేదవేద్య! గావవేమో ;

సంకటముల బాప వేమో - ఇంక నన్నేల వేమో! ౧
వెతల నోర్వ జాలనో - వెదకి నిన్ను జేరితినో ;

గతి పతి వనుకుంటినో - కలుషప్రాపంచకుడనో! ౨
ఆత్మరూప! నీవె నా - యెదను గల్లు స్వామివే ;

ఆత్మైక్య భావ మొసగి - ఆదరించి నన్నేలు, తండ్రి! ౩
ఇహ పర సుఖంబులు - ఏహ్య పదవు లగుటచే,

బ్రహ్మజ్ఞానము నొసగి - బ్రహ్మపద మియ్యవయ్య! ౪
ఇదుమల బడు జన్మల - జడిసి మిమ్మె వేడుకొంటి,

నిండు దయ జూచి మీలో - నై క్యము జేయవేగమే. ౫
తీర్థవాసమైన యా - తీర్థై న తిరువక్కేళిని

పార్థసారథి స్వామి వే, గో - వర్ధన గిరిధర కృష్ణా! ౬
తీర్థ పావనుండవే - తిరుమల నివాసుండవే ;

ప్రాణ్ఠించెద, నన్నేలవే - పురాణ పురుషుండవే. ౭
మిమ్ము నమ్మినాడను - మిగులు దేని గోరను ;

రమ్ము ; అభయహస్త మిమ్ము ; మీ - సామ్ముగ
బ్రోవు మికను. ౮

సింగరి దాసును నేలవే - సింగరిగిరి వాసుడవే ;

రంగరాజ ప్రభుడవే - రామ ! నా మనవి విసవే. ౫

24 నాటకురంజి రాగము - అట తాళము

పరమ పావని రుక్మిణీ - మిమ్ము

భజయింతు, శ్రీకృష్ణు గాణీ !

పరమైన మీదివ్య - పాదార విందములె

స్థిరముగ వేడెద - నిరు లియ్యవే, జనని ! ౧

ఇహమందు యిడుమల బెట్టకు - నా

యీప్సిత మీడేర్చ వెందుకు ?

ఇహపరాదుల కెల్ల - నింక నెవ రున్నారు ?

ఊహాపోహ లిచ్చి - సోహం భావము నిమ్ము. ౨

సింగరిదాసుడ నంటిని - సింగరిగిరి

శ్రీనరహరి నమ్మియుంటిని ;

అంగనామణిరో ! ని - న్నాశ్రయించిన నన్ను

భంగము సేయక - పరమ పద మిప్పించు. 3

25 నాదనామక్రియ రాగము - అట తాళము

కరుణించు, రాజ్యలక్ష్మమ్మ ! మమ్ము

కరుణించకుంటే, మాగతి ఎవరో ? యమ్మ ! ॥క॥

తల్లి దండ్రీయు మీ రమ్మా - తప్ప

లెల్ల మాన్ప వేగ దరిజేర్ప వమ్మా !

చల్లని దయ జూపు మమ్మా - తండ్రి

కెల్ల విధములనైన బోధింప వమ్మా!

౧

మున్ను నమ్మినవారి నెల్ల - మొదట

నన్ను తాంగుం డరసి బ్రోవడో చెల్ల!

పన్నుగ నిడుమల నెల్ల - జేయ,

కన్నతల్లి! వీవు కనిపెట్టు పెల్ల.

౨

పొంగు కృపారసము జల్లి - ఆ య

నంగ జననీ! యనుకంపను తల్లి!

సింగరి హృత్తటిద్వల్లి - జనని!

చంగున దరిజేర్పవే కల్పనల్లి!

౩

26 మధ్యమావతి రాగము - ఆది తాళము

పార్వతీ దేవి! - పాలింపు, మమ్మా!

దర్శింకరభూషు నమ్మి - దామోదరు దలచే ||పా||

పరమ పావన దేవి - పరమ కళ్యాణి!

పురహరు ప్రియనతి - వరదు నిరతయు వేడే

౧

రాముని స్తుతి జేయు - రాజీవనేత్రి!

రామభక్తి నాకు - ప్రేమచే నొసగుము.

౨

భక్తుల రక్షించు - భగవేభ గమనా!

శక్తియుక్తుల నీను - భక్తి గలుగ జేయు.

౩

సింగరిగిరి సర - సింహ సహోదరి!

సింగరి దానునకు - సిరు లిచ్చి రక్షించు.

౪

27

కేవలగౌళ రాగము - ఆది తాళము

సీతాదేవిని నేవించుటకై - చూతము రాచె, చెల్లీ!

సిరుల నొసంగు నట - పరమ పద మిచ్చునట ;

కర మొప్పు గాచు నట - వరము లొసంగు నట. ౧

భక్తుల బ్రోచు నట - ముక్తు లొసంగు నట ;

రక్తి సాయుజ్య మిడునట - యుక్తుల బలుకు నట. ౨

పాపములు బాపు నట - కాపుదారి జేయునట ;

దాపున జేర్చు నట - ఆపద లెగజిమ్మునట. ౩

రాముల భార్య యట - రామ దాసుల నట

ప్రేమతో బ్రోచునట - నా మొ రాలకించు నట. ౪

బాగుగ నన్నేలు నట - జాగేల నేతు నిట ;

సింగరి దాసు నట - వేడుక బ్రోచునట. ౫

28

కాంభోజి రాగము - ఆది తాళము

సీతా మహాదేవి - నేవింతు, మాయమ్మా!

చిన్నయమ్మార్తి, వమ్మా!

భూతలమున మిమ్ము - నీతి దలచువారు

ఖ్యాతి గాంతు, రోయమ్మా! ౧

కన్నబిడ్డ కోర్కె - గడతేర్చ తలిదండ్రుల్

కర్తలు గా, రోయమ్మా!

ఉన్నవిధము నే - విన్నవించి యంటి ;

మన్నన గాంచ, వమ్మా! ౨

అల్ప సదుడ ! యీ - ప్రపంచ మాయల

నలసి యుంటి, కొమ్మా !

బాలుని గాదు నా - రీతిని నను వేగ

భరియింప గద, వమ్మా !

3

వాయు సుతుని బ్రోచి - పై భవ మొసగిన

వసుధపుత్రి, వమ్మా !

మాయల బెట్టకు - మ మేల్లు శ్రీరామ

మగువ జానకి ! మా యమ్మా !

౪

ధరను సింగరిదాసు - దయ జూడు శ్రీలక్ష్మి !

నరసింహు గొల్తు నమ్మ ;

క్షీరసాగరకన్య ! - సిరు లిచ్చి రక్షించు,

వరమపావని ! యో యమ్మా !

౫

29

కాంభోజి రాగము - త్రిపుట తాళము

రాము నెడబాసియు నే - రాపిడి బడితినె, తల్లీ !

భామలపై భ్రాంతి జెంది - పాపి నైనాడ, నో తల్లీ ! ౧

కాంచన చేలుడు - కనుల కగపడడాయె

ఎంచి కాచి యున్నవాడ - ఏలు మని జెప్పవే తల్లీ ! ౨

కామజనకుని నామము - గాననైతి నే మున్ను

వేమారు దలచి మదిని - వేడుకునే వాడనే తల్లీ ! 3

విష్ణుమహిమలు దెలియ - కృష్ణ సుపదేశమె నాకు.

విష్ణుభక్తి నొసగుమమ్మ - వీడు నీచుడనకు తల్లీ! ౪

భక్తిగలుగజేయ నీవే - ముక్తి నొసగి బ్రోవ నీవే.

భక్తి ముక్తులివ్వ నీవే - భవనముల జననివె తల్లీ! ౫

గొడవర్తియందు వేణు - గోపాలస్వామి దలచి

చెడని పదవిగోరు నన్ను - జేపట్టి బ్రోవుముతల్లీ! ౬

సింగరి చాసునకును - సింగరిగిరిందు డిప్పుడు

మంగళ మొనరింప జేయు - మగువ నీతమ్మ తల్లీ! ౭

మా న స ప్ర బో ధ

30

పున్నాగ రాగము - ఆది తాళము

రామనామము జేయవే - ఓ మనసా !

రామనామము జేయవే.

రామనామము జేసి - రసికులైరి మున్ను,

రమ్యముగా నుడువ - రక్షించు నని నమ్మి

౧

ఇతర చేష్టలు మానవే - ఇకనైనను,

పతితపావను దలవవే.

అతి సులభుడగు నా - శ్రితకోటి రక్షకుని

మతివిహీనత నొంది - గతిమాలి తిరుగక

౨

పాతకుడైన నేమి? ప్ర - ఖ్యాతిగ

పద్మనాభుని దలచిన ;

అతివైరి రావణుని - నతినహోదరు లంకా

పతిగ జేయడే శ్రీ - మంతుడై స్థిరముగ.

౩

వరభద్రగిరి ధాముని - వర్ణించగను

యురమున గురి నిల్చునా ?

కవిరాజవరదుని - ధరణి సింగరిదాసు

మరువక ధ్యానిండు - నిరుపమానండుని.

౪

31 యమునా కల్యాణి రాగము - ఆది తాళవ

నారాయణ యనరాదా మనసా !

నరకము దొలగునె ఓ మనసా !

నారాయణ యనకుంటే వేరొక

దారి లేదు, యెద నుంచవె మనసా !

నిత్యా నిత్య వస్తు వివేకము

విరతము గనుగొనవే మనసా !

దాతలకును నెరదాత యైన మా

దశరథరాముల నమ్మవె మనసా !

ఇహపరార్థ ఫల భోగ విరామము

ఇంపుగ గనవే మనసా !

బ్రహ్మాండ భాండము లన్నియు నిండిన

బ్రహ్మను దలపవె మనసా !

శమముఖ సంపదలను నారింటిని

నీమము జరుపుము ఓ మనసా !

ముముక్షుత్వమును మెండుగ గోరుము;

సమధికగుణ హరి నమ్మవె.

పొన్నూరీ పుర భావదేవుని

పొంగుచు మదిలో నుంచవె మనసా !

చెన్ను వెలసిన సాంబశివుని మది

సన్నుతించ రాదటవే మనసా !

ఆంజనేయులకు అర్చన నేయవే

అమిత పరాక్రము డతడే మనసా !

కంజదళాక్షానుజుని లక్ష్మణుని

ఘనముగ బ్రోచిన ఘనుడే మనసా !

౬

సింగరిదాన హృదబ్జ కర్ణికా

సంగతు డాయెను యో మనసా !

సింగరి గిరి నివాసుడైన శ్రీ

నరహరి నమ్మవే యో మనసా !

౭

32

కీర్తన

ఇవి యేడరా జీవా ! నీ వేడరా జీవా !

ఇవియు వదలి యా సీవై - అనయము గనుముజీవా ! ౧

నిర్వికారుడ వీవే - నిగమాంత వేద్యు డీవే ;

ఉర్వి నిండియున్న - ఉపమాన శూన్య డీవే. ౨

గొట్టె మందలో జిక్కి - కోల్పోవు పులిరీతి,

గోరైలలో జిక్కి - కుందుటేల నయ్యయ్యా ! ౩

సింగరి గిరి వాసు డీవే - సింగరి దాసుడ వీవే ;

అంగ దేహ భంగమున - మంగళ విగ్రహుడ వీవే. ౪

33

ఆనంద భైరవి రాగము - ఆది తాళము

ప్రోడ చెప్పే జాడ జూడుమా - ఓ మనసా !

ప్రోడ చెప్పే జాడ దెలిసి - తోడనే త్రోడీకరించి

చూడవే, పాడవే - యాడవే, వేడవే.

చూడవే జగధీశు రూపము - పాడవే భగవంతు చరిత్రము

అడవే ఆనంద మొంది - వేడవే శ్రీవేదవేద్యుని.

కాలుని కడ కేగు తేలనే - కాలయాపన నేయు తేలనే !

బేలవే, పోలవే - తేలవే, త్రోలవే.

బేలవే గురుభావ మెరుగక - పోలవే గురుశిష్య సంతతి,

తేలవే సద్గురుని కృపను - త్రోలవే దోషాఘములను

ఎన్నగా నీ కన్నవారి - మన్నన మనకేల యనుచు

కంటివే, వింటివే - మంటివే, యుంటివే.

కంటివే సద్గురుని పదము - వింటివే శ్రీగురుని వాక్యము

మంటివే గురు మహిమవలన - యుంటివే యాన్న

త్యమున? 3

కాయ, గూయ, వ్రేయ, మ్రోయ - వ్రాయమందు హానిలేక

కాయవే, కూయవే - వ్రేయవే, మ్రోయవే.

కాయవే నీయింద్రియాదుల - గూయవే యనుకూల

వచనము,

వ్రేయవే యీ మాయామోహము - మ్రోయవే

గురుతత్వ నాదము? 4

మాన, ఆన, పూన, గాన - మానసా ! నీ పరముగాన
మానవే, ఆనవే - పూనవే, కానవే.

మానవే యిక మమత సంస్కృతి - ఆనవే సుజ్ఞానసారము,
పూనవే యిక జన్మ రహితము - కానవే సింగరికవి
హృదయము ? ౧

34 యమునా కళ్యాణి రాగము - ఆది తాళము

చచ్చినవారల జూచి చూచి మరి - చచ్చేవారలు ఏడ్చెదరే !

చచ్చిన వాకికి - ధర యస్థిరమై

చావని తనకు - స్థిరమై యుండునే ? ౧

ఇష్ట భోగములు జరుగక జరుగుటె - ఇలలో ఈశ్వరకృపయ
సుమా !

దృష్ట నిన్నియు - సప్త మనుచు గని

నృష్టముగా వారి - భజన నేయడీ. ౨

సాపక్షాభిలాష రీతినరణి సం - ప్రాప్తమాను మది గనుము
సుమా !

తాపము నొంకక - తామసించకను,

శ్రీవతి గొల్వుము - శ్రేష్ఠత మననా ! 3

భువిలో సింగరిదాసును బ్రోచెడు - భూరనుణీశని గాంచు
సుమా !

శక్తితో ముక్తికి - భక్తవత్సలుని

భక్తివెలయగా - భజియింపుమురా. ౪

35

మధ్యమావతి రాగము - ఆది తాళము

అన్ని నే గానని అన్నియు నేనని

ఆనందించిన ధన్యు డగున్ ;

ఎన్నదగిన మానవ జన్మంబును

నున్నజేయ నుజ్జాని యగున్.

౧

తాను గానిది తా ననుకొనుటే,

తప్పడు త్రోవకు దారి యగున్ ;

తానే తానని తాను దెలిసిన,

ధన్యత నొందగ మూల మగున్.

౨

దబ్బర మాయను దబ్బరనక మది

దగిలిన, జన్మము వ్యర్థమగున్ ;

నిబ్బరముగ కామ మొకటి జయించిన,

నిత్యానంద నిమిగ్ను డగున్.

3

పరమేశ్వరుని పరమ రహస్యము

పండిత వర్ణుల హస్తగతము ;

నిరతము నిర్గుణబ్రహ్మమె సగుణ మ

న్ని రూపముల నెన్న దగున్.

౪

నిశ్చయము వదలక నిఖిలాకారుని

నీమముతో భావించ వలెన్ ;

పశ్చాత్తాపము పాదు చేసికొని

పరిపూర్ణుడవై మెలగవలెన్.

౫

మాయ సమనరణ జేసిన వాడు

ముక్తిమార్గమున ముఖ్యు డగున్ ;
 మూటిని దెలిసి మూటిని యరసి
 మూటి మూటి నే యుండవలెన్.

౬

సింగరి దాసుడు సింగరిగిరి వాసు

నైక్యము గోరుచు నుండు మదిన్ ;
 అంగనామణుల భ్రాంతిని నొందక,
 నఖండభావము నొందు మదిన్.

౭

36

నాట రాగము - ఆది తాళము

సాంబశివుని దలచవే - ఓ మనసా - సాంబశివుని దలచవే

సాంబ శివుని దలచి - సత్కృప గని సంసా

రాంబుధి గడతేర - రాజువై యుండవే.

౧

హరిహరాదుల నొకరి - హాస్యము నేయకు ;

హరి హరులకు నెపుడు - అరమర తేదు వినవే.

౨

కరములు నొవ్వ శివుని - కరమర్థి బూజించి,

హరినామ మేవేళ - మరువక దలచవే.

౩

దయయు సత్యంబును - తప్పక జరుపుము,

దయవల్ల గలుగును - దమతప మోక్షపదవి.

౪

సింగరిగిరివాసు - సింగరయ్యను బ్రోచు

భంగ పరచి నార్గుర - భక్తి భావన నింపి.

౫

37

అనందభైరవి రాగము - ఆది తాళము

జ్ఞానము - నుజ్ఞానము - మనసా ! వినవే.

||బ్ర||

జ్ఞానము కౌటిల్య రహితము,

జ్ఞానము నిశ్చల బుద్ధియు,

జ్ఞాన ముభయేంద్రియ నిరోధము,

జ్ఞానము విషయముల జేరమి.

౧

ఆత్మస్తుతిని జేసికొనక,

అహింసా ధర్మము బూని,

ఆత్మేషణ భ్రాంతి నొందక,

ఆత్మజ్ఞాన మందు నుండుటే

౨

తన ధర్మము జెప్పుకొనక,

మనో నిగ్రహ మందు నిలుచుట,

జనన మరణ జరాది భేదము

లను నెరింగి ప్రశాంతు డౌటయే

3

క్షమా గుణము గలిగి క్షీర

సాగర శయనుని పాద

కమల యుగళము నందు నిర్వి

ఘ్నముగ నస్కతి గలిగియుండుటే

౪

గురుని బోధను బడసి, నిజమగు

గురుతు గని, గురుజనుల నంగతి

సిరముగా కాలంబు జరుపుచు

ధి

మరువకను భవమొంద కుండుటే

౫

అహంకారిము వదలి, తనకు

అనుభవ సుఖదుఃఖ సముద్రై

బహు జనంబున నందడిని వీడి,

గృహములపై భ్రాంతి దొలగుటే

౩

మోక్ష సామ్రాజ్యము నొందగ,

మోసమైన పనుల నొల్లక,

సక్షివాహను గుక్షిలో నెడ

బాయ కెప్పుడు స్మరణ జేయుటే

౪

విజన స్థలనివాసి యగుచు,

విడువని వైరాగ్య మతియై,

సుజన గోష్ఠి యందు నుండుచు,

సుగుణుడై మెలంగు చుండుటే

౫

దాసులకు పదదాసుడైన

ధరను సింగరిదాసు గూడియు,

వాసుదేవుని నమ్మి బ్రతుకుచు,

వాసిగను వర్ధిల్లు చుండుటే

౬

38

నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

ముప్ప తిప్పలు బడియెదవా?

ముద్దుగ రాముని దలచెదవా?

ముప్పతిప్పలు బడవైతే, నీ

ముచ్చు వేనమును మొదట నణచవే.

౭

సార్థకమును నీ వెరుగవటే,
 సామిని దలచను గూడవటే ?
 తీర్థయాత్రలను సేవించుచు మది
 పార్థసారథి నామ మేమరకు.

౬

కూడని పనులను జేతువటే,
 కూలిపోయిన గూడునటే ?
 కూడని పనులే కూడనె కూడవు ;
 కోర్కు లలర శ్రీరమణుని గొల్చుము.

౭

వేదశాస్త్రముల దలచవటే,
 వెతల నొంద నీ కిష్టమటే ?
 వేదశాస్త్రముల నియతి దప్పకను
 వేదవేద్యు సేమరక యుండుము.

౮

ఆర్యుల సేవలు సేయవటే,
 ఆ పరమేశుని జూడవటే ?
 ఆర్యుల వచనము లందు చిత్త మిక
 నైన నుంచి గమనించి కోరు మిక.

౯

సింగరిగిరి పతి బ్రోవడటే ?
 సింగరి దాసును మరచునటే ?
 మంగళగిరి సరసిహనుని నామము
 మరి మరి వేడుచు నమ్మి యుండవలె.

౧౦

39

ముఖారి రాగము - అట తాళము

మనస ! నీ మొగమోట మేమే ?

మదన జనకుని వేడవేమే ?

వనజనాభుడు విష్ణులోక

వై భవం బిడు ; తెలియ వేమే ?

౧

మున్ను వాల్మీకి హరిని దలచి

ముక్తు డయ్యెను వినుము ; నీ

మనసు దీర స్మరణమం జే

మరక దలపక వినవ దేమే ?

౨

ఘనుడు ప్రహ్లాదుండు నుడివిన

ఘనత కెక్కిన రామనామము

వినుతి జేసిన భువిని సాక్షాత్

విష్ణు నన్నిధి జెంద గనుమిక.

౩

అజామీఘం డనెడు బ్రాహ్మణు

డాది విష్ణు నామముం గొని

భజన జేసి యశంబు గాంచియు

భక్తి చేతను ముక్తి గాంచెను.

౪

ఖట్వాంగ మహారాజు గంటలో

కనకచేలుని ప్రాపు జేరెను ;

గట్టు జేరి ముక్తి గాంచెను ;

అట్టి రాముని మదిని వేడవే.

౫

కరిని నేలిన రామభద్రుని

కన్నులను దప్పకను జూచుచు

మరువ కుండిన మగుడ జన్మము

మరల రాదని నమ్మవేమే ?

శివుని పట్టపురాణి పార్వతి

సిద్ధముగ శ్రీరామ నామము

శివుని తత్త్వవాక్యము లతి

స్థిరమదిని పఠన జేసెను.

సింగరి దానుండు దలచిన

సింగరిగిరి ధాము నామము

పొంగుచును నిరతంబు మనసున

భంగ మొందక నుడువ వేమే ?

స్వానుభూతి

40

సురట రాగము - అట తాళము

రాముడే గలడు - నాపాలి నీతా - రాముడే గలడు.

రాముడే గలడంచు - మదిని - నీమమున నమ్మినవారికి
కామితార్థము లియ్య బూనుచు - నేనుమైన బిరుదు గల్గిన
సర్వరూప ధారుడైన - సర్వలోక విహితుడైన

సర్వసృష్టి కర్తయైన - సర్వజ్ఞ మూర్తియైన ౨
సోమార్క నేత్రుడైన - సామవేద ప్రేమ్యుడైన

భీమ పరాక్రముడైన - భవభయహర మేటియైన ౩
సింగరిగి రీంద్రుడైన - సింహరూప ధారుడైన

సింగరయ్యకు ప్రభువైన - శంఖచక్ర ధారుడైన ౪

41

ఆనందభైరవి రాగము - త్రిపుట తాళము

ఏమి యని తెలుపుదు - రామా నీ మహిమలు

కామారి నుత్తుకైనా - గణులింప తరమానే ? ॥౪॥

సర్వరూపము తానై - సర్వసాక్షియు దానై

గర్వ మొందినవారి - గరుణించు గంసారి ;

కంతుజనకుని గలిగిన -

కామినీభ్రమ లేల కల్గును ?

స్వాంతమున కజ్ఞాన మబ్బిన -

వంతలను బడుచుండు రహహా !

౧

వటపత్ర శయనుని - వదలక బ్రోవు మన,
 కుటిల చిత్తుడైన - గోరి భజించిన,
 కామక్రోధ లోభములతో -
 కాంతలకు దరి జేరబోకను,
 ముమ్మాటికిని శ్రీహరిని నమ్మిన -
 మోక్షపదవిని గలుగ జేయును.

—

శృంగార మగునట్టి - యంగజజనకు జేరి
 రంగుగా నీ మదిని నమ్మిన - చెంగటా జేర్చు మనుచు,
 సింగరిగిరి వాసుడైన -
 సింగరికవి ప్రభువుయైన
 మంగళప్రదుడైన రాముడు -
 పొంగుచు దరిజేర్చు నిజము.

3

42

ఆరభి రాగము - ఆది తాళము

మంచివాడు మంచివా డయ్య! - శ్రీ రామచంద్రుడు||
 మంచివా డఖిలాధారుని -
 మహిమ విని గనిన యంతనే,
 సంచితకర్మంబు లన్నియు
 . ద్రుంచివేసి దరిని జేర్చు.

౧

చిర్మలత్వ మొంద వలెరా -

నిశ్చయంబును దెలియువాడురా ;

మర్మము లేకున్నవానిని -

కర్మరహిత మొందజేయును.

౨

అంతరాత్మ మైనవాడు -

ఆది పురుషోత్తముండు ;

మంతనారూఢ భక్తుల -

అంతర్ముఖుల కోసగు మోక్షము.

౩

దుష్టశిక్షకు డైనవాడు -

విష్ణుభక్తుల బ్రోచువాడు ;

కృష్ణరూప దర్శన భక్తి

నిష్ఠ నుండుటె చరమపదవి.

౪

విశ్వము తనయందే యుండు -

విశ్వము తానై యుండు ;

విశ్వ మయుని నెరుగు వానికి -

శాశ్వతపద మొనగు తండ్రి.

౫

బ్రహ్మచర్య మొంద వలెరా -

ప్రణతులై సాధించ వలెరా ;

బ్రహ్మజ్ఞానమయుల నేలే -

బ్రహ్మమయు పరమాత్మ కృష్ణుడు.

౬

ధరను సింగరి దాసును బ్రోచు

వరద సింగరిగిరి నివాసు

నరహరిని నిరతంబు వేడిన

పరమపదము గలుగ జేయు.

2

43

తోడి రాగము - అట తాళము

నందకుమారా - నంద నుందరరూపా !

విందు నీ మహిమ గో - వింద కృష్ణప్రభో ! ||నం||

నీ చిన్ని పదములు - యాచించెద, దయ

గాచి యేలర మమ్ము - గన్న కృష్ణప్రభో !

౧

మక్కువతోడ నీ - చక్కని రూపము

దిక్కు నమ్మినారా - దివ్య కృష్ణప్రభో !

౨

నకలము నీవయై - సర్వ జీవులయందు

వికసించియున్న శ్రీ - వేణు కృష్ణప్రభో !

౩

యశోద బిడ్డడవై - అఖిల మహిమల జూపు

శశిముఖుడౌ రుక్మి - శేష కృష్ణప్రభో !

౪

గోపికవాడల - గోపాల బాలుడవై

గోవస్త్రీలకు పసిడి - కొండ కృష్ణప్రభో !

౫

మదన గోపాల ! మీ - మహిమ లన్నియుదెలియ

కొదువేల ? బంగారు - కొండ కృష్ణప్రభో !

౬

కంటి నీరూపము - వింటి నీచరితము ;

అంటి నన్నుతి జేతు - నంటి కృష్ణప్రభో !

౭

అమృతలూరివాసా - అఖిలకలుషనాశా !

అమృతునిగ జేయర - నంద కృష్ణప్రభో !

౮

సింగరిదాసుకు - సిరు లిచ్చి రక్షించు

మంగళకరుడ శ్రీ - రంగ కృష్ణప్రభో !

౯

44

శహన రాగము - ఆది తాళము

జగన్నాయక - జగన్నాయక ! - జగదాధారక - జగ
న్నాయక !

నిగమ గోచర, నిత్యనిర్మల - సగుణ నిర్గుణ, సుజన
పోషక ! ౧

నిర్వికార, నిరంజన, ఘనుడ - నిరుపమ రూపా, నిఖిలాధారా !
సర్వభూత సముదాయ, యీశ్వర - సచ్చిద్రూపా,
నందతనూజా ! ౨

అగమ్య గోచర, అఖిలాధారా - అప్రమేయ, అనుపమ
శౌర్యా !

సింగరి గిరివాస, సింగరిపోషా - శ్రీనివాస, శ్రీజగదా
ధారా ! 3

45

పున్నాగ రాగము - ఆది తాళము

ఆంజనేయా - శ్రీ - ఆంజనేయా !

ఆంజనేయా నీకు - అంజలి నేతు ; నా

నింజలి బావుము - నీవాడ సుముక్కు.

౧

పవనాత్మజుండవు - పతిత పావనుడవు ;
భవరోగ భేషజ - మవు ధన్యాత్ముడవు. ౨

అంజనీ సుతుడవు - భంజితాసురుడవు ;
కంజాక్ష భక్తాగ్ర - గణ్య, సన్మాన్య ! ౩

వాసిగ సింగరి - దాసుని బ్రోవనె,
భావమాన శౌర్య - పరమాదార్య ! ౪

46

తోడి రాగము - అట తాళము

ఎన్నిమాయల బన్నినా వయ్య ! - ఈ జగమునందు ౧
ఎన్నె మాయల బన్నినావు - ఎన్నికెక్కని మోహము
నను

కన్నులను నీరూపు నిల్పక - గాసి నొందించేవు,
తండ్రి ! ౨

లోకములు నీలోన నుండును - లోకమందున నీవు
యుండియు

లోకభూతములందు నివ్వరి - శూకమున వర్తిల్లు
టకు నీ ॥వెన్ని॥ ౩

అటలకు అర్థకులు జేయు - పాటివలె భవనంబు లన్నిటి
సూటిగా నాడించి వింతలు - చూచుటకు వటవ్రత
మొందుచు ౩

చేష్ట లన్నియు బొందుచును మరి - చేష్టలను జేయించు
చును ను

శ్చేష్టకుల శిక్షించుచును ను - చేష్టకుల రక్షించు
టకు నీ ||వెన్ని|| ౪

నేను నీవను, రానుపోనను - నేను పరచుట నేని వశమే
నేను నీవను రాను పోనను - నేర్పు లన్నియు నీవే
గావె? ౫

అంగములు నొక చూపులైనను - ఆనవాలుకు భేద
మగుటను

సంగతిగ గళ లేకువరచు - నీ సంగతిని గన నెవరి
తరమా? ౬

అంగజారి నీతనుతా అరి - భంగ గరుడ తురంగ సతము
సింగరిని రక్షించు దివ్య - మంగళ విగ్రహుడ
వయ్య! ౭

47

ముఖారి రాగము - అట తాళము

నీతారామ! యిదేమో - బహు

చిత్రము మీ మహి మేమో;

నీతారామ! మీరు - ఖ్యాతిగ తలిదండ్రు

దాతవై బ్రోచుచు - పాతకముల ద్రుంచు.

౮

తేనిది నిజమను తేమో - ఆరూఢిగ
 నున్నవాని మరచు తేమో ;
 తేనిది తేవని - ఉన్నది యేమరక
 యున్న జన్మరహిత - బౌన్నత్యపద మొనగు. ౨

నీ నామ మధుర మేమో - జిహ్వాకు
 నానా సౌఖ్యానంద మేమో ;
 నీ నామ మనిశము - ధ్యానించి వినువాడు
 కానన సంసార - మును దొలగి ముక్తుడౌ. ౩

సింగరి గిరి వాసుడేమో - సింగరిబోవ
 కొంగు బంగరు గాడేమో ;
 సింగరిగిరి యందు - మంగళాకారు డు
 పొంగుచు దన భక్త - సంఘము దరిజేర్చు. ౪

48

తోడి రాగము - ఆది తాళము

తల్లి దర్శన మాయెను - సీతమ్మ యా||
 తల్లి దర్శన మాయెను ;
 తల్లి దర్శన మాయె - తాప మెల్ల బోయె ;
 యుల్లము శమ - మాయె - అత్యానంద మాయె ౧

నేటికి దయవచ్చెను - కన్నతల్లి

మాటి మాటికి జూచెను ;

సాటిలేని నిజ - ధాటి రూపమున

కోటి సాములు మెరయ - కొల్లగ సేవించు

టాయ. ౨

క్షేత్ర క్షేత్రజ్ఞులను - నిశ్చయములు

నేతముల గాన్పించవే ;

పాత్రునిగా జేయ - భారము వహించు భూ

పుత్రి నిన్నే నమ్మినాను - పుత్రు నన్ ప్రోచెడు ౩

వాక్యత్రయ బోధ నుంచవే - సుస్థిర భా

వములను జేర్చి యుంచవే ;

విక్యము చేయవే నన్ను - నాదరించు ; మీ చాక

చక్యమును గలుగ జేసే - చక్కని శ్రీరాము

రాణియా ౪

అచలామనస్కు ముంచవే - అకామి జేసి

అత్యానంద మియ్యవే ;

అఖిలాకారము నీవై - అదినారాయణీవై

అఖిలాంతర్యామివై - విక్యమై వెలసియున్న ౫

సింగరి గిరి నరసింహుల - దాసత్వమున

సింగరిదాసును బ్రోచును ;

అంగదేహ భంగము జేసి - చెంగట జేర్చుటకై

రంగుగ సంతనమున - రాత్రి నాకన్నుల గన్పడె ౬

49

నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

ఆనందం పర - మానందం బ

హ్మనందం భజ - నోవందం ఆహా!

ఆనందం బని - ఆత్మారాముని

ధ్యానము జేయుచు - మానసమున గన,

౧

పతిత పావనుని - పాద పద్మము లే

గతి యనుటచే న - ద్గతి గల్గుటచే,

౨

తారక నామమే - తారక మని నుకు

మార ధామునే - మరునక దలవగ,

3

ఎల్ల రూపములు ఏక రూపమై

యుండి కదలకను - నున్న పరాత్పరుడు,

౪

సింగరి గిరివాసు సింగరి నేలెను

భంగపడక శ్రీ - రంగని గొలువగ,

౫

50

...రాగము - ఆది తాళము

రామారామా రామారామా - రామారామా యనవే

రామబ్రహ్మ సంధానము జేసిన-రాముడ వయ్యెదవే వినవే॥ ౧

నీవే నేనని అన్యము లేదని - నిశ్చయమును మది గాంచన్,

కావుబ్రోవునుమోక్ష కాంక్షలును-కామ్యనిరసనం బయ్యెన్ ౨

పూర్ణుడ నైతిని, పూజ్యుడనైతిని - పూర్వభాగ మిది, రామా!

కార్యకారణముల గర్తను గాకను - గంటియుంటి మీదయచే 3

స్వానుభూతి

పూర్వజ్ఞానమునందు నుండుటే - పొందుట మిమ్ముల, రావ
పూర్ణుడ వాట నన్ బూర్ణుని జేసిన-పురాణపురుషారామ
అఖిలము నేనను ఆనందమనే - యోగము గల్పించితివే ;
నకలమైన చరాచరమునె యై - సంపూర్ణుడనై తినె, రామా
సింగరిగిరి వాసా సింగరదేవుడ - శ్రీనివాస శ్రీరామా !
మంగళకరమై మహిని నిండు శ్రీ - మూరజనకతారకనామా

51 నాదనామక్రియ రాగము - అట తాళము

నేను నేనే - నేననువాడను నేనే ;
తాను తానైయున్న - తత్త్వ యోగము నేనే,
మనసు నే గానే - మాయ నే గానే ;
నే ననుటన్ మించు - నిర్వికారుడ నేనే.
ఇంద్రియములు గానే - ఇహమును గానే ;
అచలబ్రహ్మము నేనే - ఆనందమును నేనే.
సర్వము నేగానే - సర్వము నేనేనే ;
సర్వాంతర్యామినే - సాక్షియాపుడ నేనే.
లింగశరీరము - లంఘించి యుందునే ;
జగదీశుడ నేనే - జన్మము బాప నేనే.
జీవాత్మల గన్న - భావము నేనే ;
దేవ దేవ పర - దేవుడ నేనే.
సత్తు చిత్తును నేనే - నగుణ నిర్గుణుడ నేనే ;
మంతన మందున్న - మహనీయుమును నేనే.

మోక్షము నేనే - మోక్షధామము నేనే ;
 మోక్షమార్గము నేనే - శిక్షగురువును నేనే. ౮
 అంతరాత్ముని నన్ను - అంతరంగమున నిల్చి
 అంతర్ముఖుడైన - శాంతపురుషుడ నేనే. ౯
 సింగరిదాను నేను - శ్రీనివాసును నేనే ;
 సింగరిగిరి వాసుడైన - శ్రీ సృసింహుడ నేనే. ౧౦

52

భైరవి రాగము - ఆది తాళము

ధన్యుడ నైతిని - దశరథ రామా !
 మాన్యుల వల్ల నీ - మహిమలు విని నే ౧
 ప్రేమగీతములు - నా మది జూచి నే
 కామ క్రోధముల - గడదేర్చుటచే, ౨
 కరుణను భక్తుల - గాచి రక్షించెడు
 సరహరి ! నీదు గా - నము నేయునంతటి ౩
 సరసిజ వదనుని - సత్కథలు చెవి
 కిరువుగ సోకగ - నిహపరముల నే ౪
 వర మునులకు నైన - వశముగాని నీ దివ్య
 సురచిర రూపము - జూచి నే మ్రొక్కగ, ౫
 స్థిరముగ రేవలె - పురవరు నా మది
 స్మరణసేయ నీ - చక్కని ప్రేమచే, ౬
 ధరను సింగరి దాను - దాతవైన రామా !
 గురుడవు దైవమవు - మరుగు జొచ్చితి రామా ! ౭

విజ్ఞానదీప్తి

53 సాదనామక్రియ రాగము - త్రిపుట తాళము

నేర్చి బ్రతుకుటయు లేదు - జనులు

నేర్వక జెడుటయు లేదు ;

నేర్చె, నేర్వడను - నెవములె గాని

గూర్చిన దేవుని - కృపవల్లె జరుగును. ౧

పూర్వ దత్తమే గాదా - తనువుకు

పూజనీయమే గాదా ?

పూర్వ దత్తము లేకున్నను తా

పొల్లుచు మరి - దొర్లింకలు బెట్టిన, ౨

రంగని డలపక గాదూ - స్వామిని

పొంగుచు గొల్వక లేదు.

సింగరి దాసును - బ్రోచునట్టి శ్రీ

సీతారాముల - దయ లేకను మరి, ౩

54 సాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

తెలిసి తెలియ లేరు - తనువులు

తమ వని భ్రమనేరు.

తెలిసి తెలియకను - తికమక బడుచును

వలుగతులలో బడి - పరమును గాంచరు. ౪

మదము కండ్ల గప్పి - అన్యల

ముదితల పొందు కొప్పి

మదన జనకుని - మాయల బడుచును

మదము చేతనే - మడియుచు నుందురు.

౨

ధనమె ఘనమని యెంచి - పడల

ధనమును అవహరించి

ఘనులై వర్తిలు - చుంటయె గాని, య

ఘాఘ నంచిత - మని స్మరియింపడు.

౩

తప్ప లెంచ వద్దు - దీనుల

దగవు చేయ వద్దు ;

చెప్పుడుమాటల - విని నిరసించుచు

చయ్యన నుపకృతి - సలువక నుందురు.

౪

ఎరు కేమరక నుండు - నుజనుల

అమృత వాక్కుల వినుచుండు ;

మర్మము తెలియం - గల నరజన్మంబు

మగువలచే జెడి - మణుగుచు నుండు.

౫

కలిమియే బంధము - జేర్చు ; ముక్తిని

గలగుణమే సమకూర్చు ;

ఇల నుఖనంపద - స్థిర మనుకొని తా

మినకుల వంశజ - రాముని దలపరు.

౬

శేషశ్చ పురవరమందు - వేణు

గోపాలకృష్ణుని యందు,

విష్ణుగ మనమును - నుంచిన సింగ

రప్పను గాచే ఘను - డని దెలియరు.

౭

పున్నాగ రాగము - ఆది తాళము

లాభ మేమి లేదు - లక్ష్మీగు దలపక - లాభ మేమి లేదు

లాభము లేదు - లక్ష్మ్యము లేదు,

విభవము లేదు - వినయము లేదు.

౧

మోదము లేదు - మోక్షము లేదు,

బోధయు లేదు - భక్తియు లేదు.

౨

శాంకము లేదు - సౌఖ్యము లేదు,

భీతియు లేదు - మతియును లేదు.

౩

నామము లేదు - నీమము లేదు,

ప్రేమయు లేదు - ప్రజ్ఞయు లేదు.

౪

మానము లేదు - మోక్షము లేదు,

ధ్యానము లేదు - జ్ఞానము లేదు.

౫

శ్రేయము లేదు - సిరియును లేదు,

నయమును లేదు - నియమము లేదు.

౬

ధరను సింగరిప్రభు - సరహరి దలపక,

పరిపరి విధముల - బోధల నొందక,

౭

56 నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

సాధు సజ్జనుల సాంగత్యముచే

సర్వజ్ఞానము దెలియు నయా ;

సాధుసజ్జనానకుడు గాకను,

సమకూరునె యా తత్త్వార్థములు ?

౧

‘పరోపకారార్థ మిదం శరీర ’ మను

పరమ రహస్యం బెరుగ రయా ;

పరమపదంబగు పరహిత మెంచక

పరహింసకు మన నేల నయా ?

౨

పరరక్షణమే పరమ ధర్మమని

సలుమరు మది నూహించ రయా ;

పరకాంతలతో గూటమి గోరుట

పరిపరి దుఃఖ నిబద్ధ మయా.

౩

‘అహింసా పరమో ధర్మం ’ బని

అఖిల ధర్మములు గనరయా ;

మహిని దేవతా జన్మ దుర్లభ మని

మాననీయ మని దలపరయా.

౪

ఆత్మస్తుతి పరనిందల నెప్పుడు

ఆత్మలో నైనను దలచకుడి ;

గంతులు వేయక చింత వీడి శ్రీ

కాంతు ననంతని సన్నతి జేయుడి.

౫

జ్ఞానము ధ్యానము త్యాగము శాంతము

జ్ఞాత్వా బుద్ధిని నిలుపవలెన్ ;

చూసనజన్మలో సాధన జేసియే,

మరియొక జన్మము గానరయా.

౩

జ్ఞానవంతు లజ్ఞానవంతు ల

న్యాయము జడు లని నలప రయా ;

జ్ఞానయుతులె యీ లోకుల నెంచగ ?

జ్ఞానమె ముక్తి నిధాన మయా.

౪

లక్ష్యము గలుగక - భక్తి గలుగునే

లక్షవరహాలు గలిగిననూ ;

లక్ష్యము కుదురుటే మోక్షవదవిగా ;

లక్ష్యము జెందుటే నులభ మయా.

౫

మిత్రుల భంగిని శత్రుల సఖులని

మిక్కిలి ప్రేమను జూడరయా,

శత్రుమిత్రుల సమముగ నెంచిన

పాత్రుడే లోకపవిత్రు డయా.

౬

‘ఘాతం నఘాతకో విప్రః’ యనునది

ఖ్యాతిగ నెప్పుడు జరుపవలెన్,

శాంతమానసాశాంత కామరాట్

నంతటి సింగరిదాసును గూడుడీ.

౧౦

57

రేగుప్తి రాగము - అట తాళము

నేనే బ్రహ్మమునని - నమ్ముటే మోక్ష - మని యెంచగ
వలెరా;

నేనే బ్రహ్మం బని - నిజము దెల్పిన గురు

సాన్నిధ్య మేమరక - సాధించగను నంత, ౧

కాయం బస్థిరము - మాయలో బుట్టి - మాయంబౌ నిజము;

కాయము బుట్టుట - కర్మబంధ మని

చేయు పుణ్యపాపము - జగధీశు కర్పింప, ౨

స్వప్రకాశుండై - పరబ్రహ్మ - సర్వమ్మును తానై

స్వప్నజాగ్రత సు - షుప్తులు సమమని

అప్రమేయుమహిమ - అది దెలసి నమ్మిన, ౩

క్షేత్రములే తల్లి - తత్త్వ మెరిగిన - క్షేత్రజ్ఞుడే తండ్రి,

క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞుల - యాత్మజ్ఞానమే ముక్తి,

ప్రత్యక్షఫల మని - సత్య మెరిగిన, ౪

వైరాగ్యము మదిని - నిరతము నే - మరక దలపోయ,

వైరాగ్యమహిమచే - వైకుంఠునన్నిధి

ధీరుడై నివసింప - స్థిరమని నమ్మిన, ౫

తానే బ్రహ్మముగా - తలచుటే మోక్ష - మని యెంచగ

వలెరా;

తానే బ్రహ్మం బని - తత్త్వాధి గురుస్వామి

సాన్నిధ్య మేమరక - సాధించగ నంత, ౬

సింగరిగిరి వాసుడు - కామరాజు - సింగరయ్యను బ్రోచును
సింగరి గిరింద్రుని - స్థిరమతి వేడిన,
మంగళ మొనరించి - మహిని బాధల బావు. ౭

58 పున్నాగ రాగము - అట తాళము

మాయ ఎంతది గా! - ముక్తిపదవి - మాయ గెల్వక లేదురా
తనలోనె పుట్టించు - తనలోనె పెరిగించు,
తనలోనె యణగించు - తానె యంతట నిలుచు ౧
ఆరు చక్రములకు - పరమగు చక్రము
దారి గనుట లే - దూరము జేసెడు ౨
గురిని నిల్పిన దాని - గుట్టు తెలియును నీకు ;
గురుతు మరుపును జేసి - గుః నిల్వకను జేయు ౩
దయ సత్యకౌచముల - దగుల నియ్యదు బుద్ధి ;
మయికము కల్పించి - మమత గలుగ జేయు ౪
సింగరికవి గురు - శృంగార తత్త్వము
భంగము నొందక - భావగుందున జూడు. ౫

59 యమునాకళ్యాణి రాగము - ఆది తాళము

నర్జ్యములైన పనులను సతతము
వదలక జేసెద రెందుకయా ?
వర్జ్యమైన పని జేసిన, శమనుడు
భర్జింపక బోనియ్యడయా.

అన్ని పనులకు గర్తలు గలరని

ఆ పగిదిని గన నేరరయా,

ఉన్నది లేనిది తమపై జెట్టుక

నూరక జెడిపోతుందురయా.

౨

ఉన్నవిధము గనియుండి ఆత్మలో

దిన్నగ దెలివిని నిలుపరయా,

మన్ననతో రామన్నను దలచి జ

గన్నత పదవిని గందురయా.

౩

అంగజ జనకుని మాయలనుచు గని

భంగము నొందక నుండరయా,

సింగరిగిరిదాసును బ్రోచునట్టి శ్రీ

సింగరిగిరిపతి వేడరయా.

౪

60

ఆనందభైరవి రాగము - అట తాళము

ఇదుగోరా గురుకీలకము - జీవా !

అదుగోరా భక్తిసాధనమూ

ఇదుగోరా జీవాత్మ - అదుగోరా పరమాత్మ

ఇది యది వేరనుచు - మది సంశయమును మాను. ౧

ప్రపంచాతీతుడు గదరా - మాయూ

ప్రపంచ మైనాడు గదరా?

ప్రపంచధారకుడై - ప్రణవస్వరూపి యై

ప్రపంచ మంతట - బరిపూర్ణుడైనాడు.

౨

కండ్లు నోరు ముఖ్య మనరా - సద్గురు గని

కండ్ల నడుమను జూడ వలెరా.

వడ్లగింజలు దంచి - పరగ బియ్యము కేసి

వడ్లహేయాంశముల - వదలునటుల దెలియు. 3

సింగరి గిరివాసు గదరా - వేగ

సింగరిని రక్షించు గదరా ;

సింగరిగిరి వాసుడై - శ్రీశజన పోషకుడై

మంగళ కరుడై - మహిని నిండియుండు. ౪

43 ! మధ్యమావతి రాగము - ఆది తాళము

మహావాక్యముల మహిమ దెలిసియు

మహిని జరించుము రో రన్నా !

ఊహను వాక్యత్రయ బోధలచే

ఊర్జిత మొందుము రో రన్నా ! ౧

సర్వ శాస్త్రములసార మనుచు మది

శంకలు మరి జెందకు రన్నా !

సర్వభూత సముదాయ మీశ్వర

సమభివము జూడుము రన్నా ! ౨

సర్వభూత ప్రపంచ భావముల

వంచన లేమో గన రన్నా !

మించియుండి అఖిలాండ రూపమై

మెలగిన మోక్షము రో రన్నా ! 3

ప్రకృతి పురుషులె తల్లి దండ్రు లని
 ప్రేమను ఆత్మలో గనరన్నా !
 ప్రకృతిపురుష ఆహుత భావమే
 ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మము రో రన్నా !

౪

అరి షడ్వర్గములను జయింపక
 హరిధ్యానము నిల్వదు రన్నా !
 సారము లేని సంసార భ్రాంతియు
 మరువక మేలు కలుగదు రన్నా !

౫

తానేతానై నిల్చుట పరత
 త్యముగా నమ్ముము రోరన్నా !
 ఆ నేతి నేతి వాక్యము సరళిని
 తను గానిది నిశ్చయము రన్నా !

౬

అవస్థాగుణమే యాది మధ్య తుద
 అఖిలాత్ముండని గనరన్నా !
 దేవదేవు నాధార బ్రహ్మము
 స్థావరీశ్వరుగ గన రన్నా !

౭

సింగరిగిరి శ్రీ సృసింహులను
 సింగరి మిది గోరునో యన్నా !
 అంగరంగ మఖిల మన్య భావమున
 భంగము నొందకు రోరన్నా !

౮

62 నాదనామక్రియ గాగము - త్రిపుట తాళము

ఇంద్రియ సహితమే సగుణమురా ;
 ఇంద్రియ జయమే నిర్గుణమురా ;
 ఇంద్రియ శూన్యత విరామమురా ;
 ఇంద్రియములె యిహపరములురా. ౧

కామ సహితమే జన్మమురా ;
 కామరహితమే మోక్షమురా ;
 కామపాశములె బంధమురా ;
 కామమే యింద్రజాలమురా. ౨

జాగ్రత్స్వప్నము ఒక్కటిరా ;
 జాగ్రత్సుషుప్తిని గనవలెరా ;
 జాగ్రత్సురణమే బ్రహ్మమురా ;
 జాగ్రత యటువలె నుండునురా. ౩

బ్రహ్మమే సగుణాకారమురా ;
 బ్రహ్మమే నిర్గుణమయు డనరా ;
 బ్రహ్మ జ్ఞానానందమురా ;
 బ్రహ్మము సర్వరూపమురా. ౪

సింగరి గిరి నివాసునురా ;
 శ్రీనివాస పదద్వయమునురా ;
 సింగరి దాసుడు గొలుచునురా ;
 మంగళ మొనగుచు నుండునురా. ౫

63 నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

అత్యంత మలినంబైన శరీరము

అత్త గనక నిర్మల మానా ?

తత్త్వవిచారణ నేయక జీవికి

సుస్థిరపదవి దొరకునా ?

౧

బొగ్గును దెచ్చి పాలను గడిగిన,

బోవునె మలిన మొకింతైనా ?

అగ్నిలో వైచిన యదియె కాంచన

ఆకారంబై మెరయు నుమీ !

౨

హృద్యమునకు దగు నావధనేపను

జరుగక నావద నయమానా ?

గాఢమైన యీ జన్మ పాపనము

కామజనకు దలవక నానా ?

౩

సింగరిగిరి నిచాసుడైన మా

శ్రీహరి భజనము నేయకను,

సింగరిదాసుని ముక్తిమార్గములు

శీఘ్రముగా మది స్థిరము జేయక,

౪

64 నాదనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

ఏలరా జన్మ ? - అస్థిర మాయా - జాలమే గదరా ?

ఏలర జన్మము - ఏలర సుఖము,

మూలము దెలియక - కాలుని జేరిన ?

౧

బ్రహ్మమే గాదా - జగత్తు పర - బ్రహ్మహుంతు గదా,
 బ్రహ్మమయుని నర - సింహుని వేడని
 జిహ్వను గలిగిన - భీభీ అయియో ! ౨

సర్వసాక్షి గదా - జ్యోతిర్మయును - సాటిలేదు గదా
 సర్వము తానై - సర్వము నంటని
 సర్వాతీతుని - సరసత దెలియని ౩

సింగరిగిరి వాయు - నన్నిధి జేరి - సింగరిదాను గాంచె ;
 మంగళ మొనగి చె - లంగుచు బ్రోచెడు
 అంగజజనకుని - అహహ చూచెను. ౪

65

శహన రాగము - ఆది తాళము

నీలోన దేవు డుండురా - నెలపు దెలసి యుండరా.
 కాలుని జేరక మనసు - కలిసి వారిని వేడరా. ౧

పుట్టి నరళి దెలియరా - గిట్టి నరళి దెలియరా.
 నట్టనడుమ కలవరపాటు - రట్టుజేసి దెలసి మెలగర. ౨

కర్మముల దొలగరా - కర్తృత్వము బోనాడరా,
 మర్మములు గని నిష్కాను - కర్మములు జేయరా. ౩

క్షేత్రములు దెలియరా - క్షేత్రజ్ఞ మది జూడరా,
 క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞుల దెలియగ - పాత్ర తానెముల్లోకముల.

మోక్షమార్గము దెలియరా - మోహజాలము వీడరా.
 పక్షపాతములేక జీవుల - ప్రేమతో జూడంగ వలెరా. ౪

తొలగితొలగి యుండకురా - తెలసి మెలగి నడువరా.

చెలగి సింగరి దాసును బ్రోచె - ఫాలనయనుని

మహిమ గనరా. ౬

66

ఖమాచి రాగము - జల్పా తాళము

పరమయోగిపుంగవులను - భక్తి దలచుడి.

పరమపదవి జేరుటకును - సరణి జూడుడి. ౧

పాంచభౌతిక దేహముల - నెంచ బోకుడి.

నంచిత కర్మజములను వేగ - ద్రుంచి వేయుడి. ౨

‘తత్త్వమసి’ యనెడు మంత్ర - తత్త్వ మెరుగుడి.

సత్వగుణ విశిష్టలై య - సత్వవృత్తి మానుడి. ౩

దృశ్య వస్తుజాతమెల్ల - నశ్య మనుకొండి.

వశ్యమైన యాత్మయొకటి - దృశ్యమని యెరుగుడి. ౪

వర గురూపదిష్ట మంత్ర - శరణు గాంచుడి.

ధరను సింగరిహరిని కృపను - దలచి మెలగుడి. ౫

67

ముఖారి రాగము - త్రిపుట తాళము

సచ్చిదానందమూర్తిని

సరగున గనుగొనవే - అఖిలము

అచ్యుతుని మహిమము గాని

అన్యము లే దనుకొనవే. ౧

ఆదిపురుషుని గన్నుల జూచిన,
ఆపద లెక్కడివే - గురుని
బోధను వడసి నిష్ఠ మెలగిన,
మాధవుడవై యుందువే.

౨

ఒకరి కొకరు వసతులు జేయుట
వసుధలో నరులకు శక్య మగున్ - సర్వతి
చాకచక్యమున తానే తానై
చపలత లేకను నొంద నగున్.

౩

స్థూలము నిధిధ్యాస నొందిన,
నగుణ నిర్గుణములు తానె యగున్ - అట్లుండని
స్థూలమె పరమ సీచముపాలై
సౌఖ్య మొందక చెడుగు యగున్.

౪

నిధిధ్యాసను బొందక దాని
నిశ్చయజ్ఞాన మబ్బదురా - ఎక్కువ
చదువు సంధ్యల, జప తపముల,
చంచలభక్తి నిలుచునురా.

౫

ప్రకృతిపురుష చిద్విలాసముల
ప్రాజ్ఞుడు దెలిసికొని - మాయా
ప్రకృతి స్వభావము విడిచి
పురుషుడు తానని నిశ్చయించుకొని

౬

ఈశ్వరభావము నొంద, వేగమే

యిహజన్మములు బొయు సుమా - పరమ

శాశ్వదానందమును జేరి

స్థాయిగ నుండి మనుచు శ్రీగురు

2

సింగరిగిరి వాసుడైన

శ్రీనరసింహులను - కామరాజు

సింగరిదానుడు జేసి,

శంక లేకను నేవించునయా.

౩

68

హిందూస్థాని కాపి రాగము - ఆది తాళము.

సాధులార వినుడీ హరిశ్రీ - మాధవు సత్కృప గనుడీ

మనుడీ,

భేదము సెందక బోధమార్గమును గనుడీ మనుడీ,

మత్స్యరూపమై మకరాలయమున - మ్రుచ్చుసోమకుని

ద్రుంచి

స్వచ్ఛమైన యామ్నాయము నజనకు నిచ్చాసిద్ధిగ

నిచ్చెన్. ౧

అద్భిమధనమున నద్రి గ్రుంకగను - అనురులు తల్లడపడగన్

అబ్ధిజేరి యాధారకూర్మమై - యాపద దా నడగించెన్ ౨

కిటియై ధర నుద్ధరణము నేయగ - సురరిపు డెదురుగ నుండన్

మురరిపు డా కనకాక్షుని ద్రుంచియు - ముజ్జగంబులను

బోచెన్. 3

సరకేసరియై హిరణ్యకసిపుని - కరనఖరములతో ద్రుంచి,
వరదుండై ప్రహ్లాదుని బ్రోచిన కరివరదుని మది
గనుమా. ౪

ఒలియిల పాదత్రయము నొనంగిన బహుపాదుండై వేగన్,
జలజ భవాండము నిండిన వామను-జగదీశునిగా
గనుమా. ౫

సరపతులను ముయ్యేడు మారులు - వరశుభారియై గూల్చి,
పరిశురాముడై నెగడెను హరి స - ధర్మపరాయణు
డగుచున్. ౬

దశరథనుతుడై దశకంతుని నొక-విశిఖంబున దెగటార్చి,
దశరథరాముడు తన సతి గూడుచు-దనిపెను లోకము
లెల్లన్. ౭

మృష్ట నిగ్రహము శిష్టపాలన మ-భీష్టతతో నొనరించి,
హృష్టాత్మకులై హరికృష్ణులు సక-లేష్ట వరదులై
మనిరి. ౮

బద్ధవైరి పాపండుల నరక ని-బుద్ధులుగా నొనరింపన్,
శుద్ధ రూపమున వెలసె జగత్పతి - బుద్ధరూపుడని
చెలగన్. ౯

కలికి రూపమున గలియుగాంతమున - కంజదళాత్ముడు వేగన్
కలుషాత్ముల గదనంబున గెలిచి - కాలుని కతిధుల
జేసెన్. ౧౦

సింగరిగిరి నిలయున్ నిరతము - సింగరిదాసుడు గొల్చు
మదిన్ ;
మంగళమొనగును పొంగుచు గొల్చిన - అంగజ జనకుడు
ప్రేమన్. ౧౧

69 సౌరాష్ట్ర రాగము - రూపక తాళము

భయమువల్లనే భక్తిగల్గు - భవములు దొలగు.
వాయునుతుని - నందితుని గానరా.
భయమువల్లనే భక్తిగల్గు - భక్తివల్లనే ముక్తిగల్గు.
కాయము లయమవుటతోను - గనియు గానక
మోసపోవుదువు. ౧
సానందోపాఖ్యానము - సరళియు దెలిసిన,
జ్ఞానమార్గము లభ్య మగునురా.
సానందోపాఖ్యానము - స్వానుభవముకు దెచ్చు
కున్నను,
ఆనందమహిమ జెంది - ఆ రాముని పదవి
గాంతువు. ౨
పరమభాగవతుల - పదపద్మములు
నిరతము గొనియాడరా.
పరమభాగవతులు - బ్రస్తుతి జేసెడి
పురుషోక్తిముని నామము - పతిత పావన
మగును, వినరా. 3

సింగరిగిరింద్రుడైన - శ్రీ నారసింహులు

సింగరిదానును ప్రోచునురా.

సింగరిగిరింద్రు వేడర - శరణు తొచ్చి గావునునరా.

అంగనానక్తియు వడలర - నారాయణు

మహిమ గనరా. ౪

70

చేగుప్తి రాగము - అట తాళము

నారాయణుడే - నిఖిలవేద - పారాయణుడే

నారాయణుడే - నరరూపధారుడే

పరతత్త్వమయ్యుడైన - పరమాత్మయు వాడే. ౧

ఇనకులజుండీ - దశరథునకు - ఇష్టకొమరుండే

మహానిశో జని తమ్ముడును తా - మహానిశాపము చేత
శిలయగు

నన్ను తొంగినిగాచి కౌశికు-జన్మమును నేర వేర్పునట్టి. ౨

మారువిల్లు విరచి - జనకుని యింట - వరప్రీతి వరించి

పురమునకు జను చెంచుచుండగ - భూసురుం డపు డడ్డ
గింపగ

సరవరులు బెడరిల్లి పారగ - పరశురాముని బలము

కొను ౩

జనకాజ్ఞచేత - వనచానమున - కనుజుండు నీతా

అనువుగ జనుచుండ రాక్షసు - లను దునిమి మునుల

కప్పు డిం

పొనరగ ఖరదూషణాదుల - నని వధించి భయము

దీర్చిన ౪

రంగుమీరగను - బంగరుయిరి - రాక జూడగను

అంగమెల్ల జెనుర్ప నుండ - రాంగి జానకి రామువంబువ చె

రంగు పట్టుచు ముంగిటికి కు - రంగమును చెమ్మనగ

వడిగ జను ౫

మాయల గనియు - ఆ మాయయిరి-మహిమ పొడగనియు,

సాయకముచే దునిమి పల్ల - శాలకు విచ్చేయ యాక

తాయ రావణుడు నీత గొనిజన - తమ్మునితో వన

మెల్ల నెడకెడు ౬

పక్షిని బ్రోచి - రవిజనకు తనదు - డక్షతను జూపి

తత్క్షణంబున వారి దునిమియు - యక్షకాంతకుచేత

నీతా

వీక్షణంబును వినుచు వారిధి న - మక్షమున కేతెంచి

నిలచిన ౭

దండివనచరులు - మొండై నట్టి - కొండరాసులను
నిండువేడుక నీలుచి కివ్వగ - పెండుచేతుల నందుకొని తా
యండలను బోకుండ నట్టిలో - బండిదారి నొనర్చ
జేసెను. ౮

కండక్రొవ్వునను - రావణుడు తనదు - పండ్ల గీటుచును
భండము నెదిరింపగా ప్ర - చండతేజముమీర తన కో
దండ ముక్తండత ధరించియు - చెండెగద రాక్షసుల
నెల్లను. ౯

పాలస్త్యుడంత - రావణుచి కిల - కిల నవ్వెనంత
వలరా నాతోడి చలము - లేలరా నీ పొగ రడంచెద
నిలుపుచిలు మని నిశితశరముల - నిర్జరానిని నీల్ల
జేసెను. ౧౦

వీడెను భయము - భువనముల కెల్ల - కూడెను జయము.
వాడిరి సురనతులు సృష్టి - మాడిరి గంధర్వు లప్పుడు.
వేడుకతో జానకిని గూడి - పొడిమిగ పుష్పకము
నెక్కిన ౧౧

తేజము మీర - అయోధ్య తనదు - రాజభానిగను
భూజనులకు ప్రియ మొనర్చుచు - భూజాతకు ముద
మొసంగుచు
తా జగన్నుతు డనుచు సింగరి - దాకు నేలిన రాను
చంద్రుడు ౧౨

71

నాడనామక్రియ రాగము - ఆది తాళము

కృష్ణుని గుణకథ శక్యమే తలవను ?

విష్ణుమూర్తిగ గనుమా-కృష్ణుని స్వరూపుడని మనుమా-
కృష్ణుం డాది పురుషుండైతే,
కృష్ణ లీలలను జెప్పదూ - మీకు - కృష్ణ చరిత్రము
జెప్పదూ. ౧

దేవకీ నను దేవ సుతుండై

దేవత లెల్లను బ్రోచె - భువి - దీనజనులను గాచె. ౨

పూతన యను రాక్షసిని దునిమియు

భూతనాథుడై మించె-వి-భ్యాతీ యోగులను గాచె. ౩

శకటాసురుని వికలము జేసిన

నకలాత్ముకుడై సుమ్మా - హరి - వికసితాబ్జములు
డమ్మా. ౪

తృణావర్తుని తునకలు జేసిన

మణిమహాభూషణు డతడు - ముని - ప్రణత విభవు
డగు నతడు. ౫

పెన్నల మ్రుచ్చిలించినా వని

పెన్నుని రోలను దల్లి - బంధించెను కల్పవల్లి. ౬

రోలు పెంటరా మద్దుల గూల్చిన

బాలుని జూచిన యశోద - కడు - లాలనజేసె నో
యమ్మ. ౭

పశువుల గాచుచు బకమద మడచిన

పసిబాలుం డతడమ్మా - జగదీశుడు వెన్నెలలేడు. ౮
పశుల గోపకుల బ్రహ్మ దాచినను

రసికుడు సర్వము తానై - పుర-వాసుల బ్రోచెను

కూనై. ౯

బ్రహ్మయు కృష్ణుని మాయగ దెలసి య

జిహ్వత నిడె పశుబాలుర - పర బ్రహ్మగ నేవించెను

నిజము. ౧౦

గోవర్ధన గిరి వ్రేల నెత్తిన

గోపకృష్ణుడె యతడు మమ-గావగ ప్రభువుగనతడు ౧౧
మందరగిరి తన మూపున మ్రోపిన

నంతనూజం డిమ్మా-భవ బంధ విమోచనుడమ్మ ౧౨
భక్తుల పాలిటి పగమదైవ మని

వక్తలు పలుకగ విందు-సి-యుక్తితో మెలగుటె

మందు. ౧౩

దేవతలకు శ్రీదేవు డమృతము

ద్రావగ నిచ్చిన నాడు-వారి-దేవదేవుడే నిజము. ౧౪
భానంబులకును దేవ దేవుడై

భావదేవు డని వింటి-యా-దేవుని నే గనుగొంటి. ౧౫
ఇహపరభోగదు డై యహిమర్దను

డై హితకార్యము జూపె - ద్విజ వాహనుడై పొడ

నూపె. ౧౬

రాముని మునిహృత్కమల ధాముని

వేమరు దలపవమ్మా-శ్రీ-రమావిభు డనవమ్మా. ౧౭
బుధజనులను గొనియాడిన వారలు

బుధజను లౌదురు నుమ్ము - ముని - పథమిది యని
చేకొమ్ము. ౧౮

మంగళ విగ్రహు మహిమ లన్నిటిని

సింగరకవి వర్ణించె-ని-హంగతురంగుని గాంచె. ౧౯

72

...రాగము - ఆది తాళము

మాయను నరికినవాడె - గురు - రాయనితో పతనూప

బాయక నునుశలు - రోయుచు పథశము

ఏ యెడ జూచిన - నేకము తానై ౧

కుండలి నటు భేదించి - చూ - ఖండచూచు ఛేదించి

అండసిండ బ్ర - హ్మండము గూడియు

నిండి పండియును - నిర్వికల్పమై ౨

నన్నపు బిలమున దూరి - రెండు - కన్నల నాధ్యను జేరి

చూచు వెన్నెల - పొందు పరచుకొని

తన్ను దెలసినయా - తారక మిదియని ౩

మూడారింటిని మూసి - ఆ - మూలకవాటము వీసి

ఇడామంగళ - జోడు గూడుకొని

మూడు గడచి యా - మూలము తానై ౪

భారణమున రేచించి - మణి - పూరకమున కుంభించి

ధారణమున ని - వారణ సేయుచు

నారాయణ గురు - పారాయణుడై ౫

వానప్రస్థము విడక - మాయ - తనవును నమ్మబోక

పూను బ్రహ్మగురు - భావ మేమరక

తానే తానను - తథ్యము మరువక ౬

ధ్యానయోగము గలిగి - ఆ - మానసమున నిండియుండి

కాననమున నేని - యిటు నుండియేని

కనివిని యెప్పుడు - ఆనందముతో ౭

ప్రాణాయామము దేనిసి - పూర్ణ - భావమునందు దనిసి

బాణసురహరు - ప్రాపును గలిగి

జాణమార్గసం - చారము గలిగి ౮

శుకాధ్యాత్మ కీర్తనము - నిత్య - సుఖజన్మ విరహితము,

ఒక జపమున - సద్గతి లేదని

సకల శాస్త్రముల - సారమె యనుచు ౯

ప్రకృతిద్వయ దోషరహితము - పూర్వ - సుకృతఫల

విశేషము

ప్రకృతి పురుషుల - భావములను విని

పూర్ణజ్ఞానమున - బ్రహ్మము గాంచుచు ౧౦

తెరలోపలనే సరకము-గన - తెరలోపలనే మోక్షము

తెరలోపల - మర్మంబుల దెలియక

దెలిసి దెలియకను - తికమక ఒడకను ౧౧

చాపక చచ్చిన యోగి-మరి-చచ్చి చావని యోగి
 చావ బుట్టిన - సరసుని దెలిసిన
 చరమ పదము - కరతలామలకము. ౧౨

అరి వడ్డస్సపు జయమే - ఆది - నారాయణుని పదమే ;
 అరివడ్డర్లపు - జయము లేనిది,
 ఆత్మ జేరకను - పతితు లగుటను, ౧౩
 మాధవు దలచుచు నీవు - శ్రీ - మాధవు మరునకయుండి
 మాధవు జేసుము - మాయను దాటుము ;

మాధవుల మ - ర్మముల దెలియుచు, ౧౪
 ప్రకృతియే నీకు దల్లి - పర - పురుషుండే నీకు దండ్రీ ;
 ప్రకృతి పురుషుల - భావముల గని
 పూజ్యుడవై - బ్రహ్మము గావలెనా. ౧౫

సింగరిగిరివాసుమహిమల్ - బహు - శృంగారంబై యొప్పున్
 సింగరిదానుడు - నేవించుచు ను
 పొంగుచు చుదిల్చో - పూర్ణత బా. దెను. ౧౬

మంగళము

73 మధ్యమావతి రాగము - అట తాళము

లాలి రఘుకుల తిలక ! లాలి - రఘురామ !

లాలి యార్తశరణ్య ! లాలి.

లాలి నత సుతనామ ! - లావణ్య సీమా !

లాలి తులసీ దామ ! - లాలి జయరామా ! ౧

కామి గాని మోక్షకామి గాడు - కాని

కాముకులకు మోక్ష మగుపడ దయ్యా !

ఈ మర్మ మెట్లకో విధి - నెరుగ వలయు ;

ఈ కర్మముల దొలగి - కడతేర వలయు. ౨

సంకర్షణుని ధ్యాన, సర్వ - శాస్త్రములు

సర్వధర్మంబులును సమకూరుచుండు.

సింగరిదాసు నిశ్చయ - మనుచు నమ్మి

సేవించు నాత్మలో - శ్రీనివాసులనూ. ౩

74 భూపాల రాగము - త్రిపుట తాళము

శ్రీసీతారామా శ్రితజనకామా - శ్రీనదానందుడ లేరా

వాసుదేవ మిమ్మునానచే గోరితి - బోషింప గదవయ్య లేరా ౧

కరివరదా మమ్ము గాచిరక్షించవే - పరమపురుషుడ లేలేరా
 వరద పద్మనాభనరహరికేశవ - నారాయణమూర్తిలేరా ౨

అచ్యుతానంత యవతారదేవ - అఖిలవేదవేద్య లేరా
 కాంచనచేలుడ సురరాజరక్షక - పంచదారచిలుక లేరా ౩

మాధవగోవింద మధుసూదనవిష్ణు-మహినిండువామనలేరా
 శ్రీధర త్రివిక్రమ హృషీకేశ - శ్రీనివాసమూర్తిలేరా ౪

దామోదరా ప్రద్యుమ్నానిరధ - ధరధరా సంక్షణ లేరా
 నా మనోహర పురుషోత్త మధోక్షజ - ననుగన్న స్వామిలేరా ౫

జనార్దనా యువేంద్రుడ శ్రీకృష్ణ - జగదేకవిరుడ లేరా
 అనిశమునమ్మితి ననుబ్రోవవేరామ - నరనారాయణలేరా ౬

మీ మహిమ మెన్నయెంతటివారము - మహితత్వవేది లే లేరా
 మిమ్ము గొల్తునయ్య మమ్మేల గడవయ్య - మీ పుణ్యమో
 యయ్య లేరా ౭

పరిపరివిధముల పరమాత్మ మిము గొలుతు - ప్రపంచ
 సూత్రాత్మ లేరా
 ధర సింగరయ నేలు - సింగడిగిరిరామ - నరహరి కృపజూడ
 లేరా ౮

75

నాట రాగము - అట తాళము

రామ ! మంగళం - వైకుంఠ - ధాను ! మంగళం
రామ ! పరంధామ ! - రామ ! తారకనామ !
రామ ! సుజనస్తామ ! - రామ ! సార్వభౌమ ! ౧

సర్వచరాచర - సకలాత్ముడవైన
సర్వేశ ! భవనాశ ! - సగుణనిర్గుణమాప ! ౨

సామగానలోల ! - భూమండలాధీశ !
ప్రేమచే భక్తుల - బ్రోవగ గర్తవౌ 3

జ్యోతిర్మయు డని - ఖ్యాతి పరదేవతా
స్తుత్యవౌ శ్రితపక్ష ! - నిత్యనిర్మలమాపా ! ౪

దామోదర కృష్ణ - ధరనుత వరనుత
రామ రఘుకులచంద్ర - రామ మహారాజ ! ౫

సింగరిగిరి వెలసిన - శ్రీసృసింహుదయను
సింగరిదాసును బ్రోచు - శ్రీరమారమణా ! ౬

76

ముఖారి రాగము - ఆది తాళము

శ్రీరామ రామ ! రామాశ్రిత ! మంగళం ;
శ్రీరామ ! తారకనామ ! శుభమంగళం. ౧

భవభయహర ! సార్వభౌమ ! మంగళం ;

దివ్యచారిత్ర ! పరమపురుష ! మంగళం. ౨

వసుధ సింగరిదాను నేలిన వరద ! మంగళం ;

భావనారాయణ ! నరసింహ ! మంగళం. ౩

స మా వ్ర ము

విజ్ఞప్తి

---o---o---o---

ఈ గ్రంథమాలలో వెలువడు గ్రంథములకు మొదటి నుండియు కాలనియమ మేర్పరుపబడ లేదు. చందాదారు లేకొందరైనను స్థిరముగ నుండరైరి. కాని ముఖ్యముగ నభిమానుల సాహాయ్యముతో పుస్తకము లప్పుడప్పుడు ప్రకటితము లగుచునే యుండెను. అయ్యవి ఆత్మోద్ధీపనమునకు, భారతాభ్యుదయమునకు, ప్రపంచమైత్రికి తోడ్పడునవి యని తలంప బడుచు ఆంధ్రభాషాభిమానులచేతను వార్తా పత్రికల చేతను విశ్వవిద్యాలయములచేతను ఆమోదితము లయ్యెను. ఆ పుస్తకముల పట్టిక యిందు వేరొకచో ముద్రింపబడెను.

చందాదారుల వద్ద ముందుగా సంవత్సరపు చందా వసూలు చేయు పద్ధతి యెప్పుడును లేదు. వారు వెలువడిన ప్రతి గ్రంథమును తగ్గింపు వెలకు తప్పక కొనవలయు ననియొ నిర్ణయము. చందాదారులుగ జేరి యటుల సాయపడిన మిత్రులకు వందనములు. ఇప్పుడు చందాదారులకు రు 1 కి రెండు అణాల చొప్పున వెలలో తగ్గింపుచేయబడును. చందాదారులగుటకు భాషాభిమాను లెల్లరు ప్రార్థితులు.

గ్రంథమాలకు విరాళము లొసంగుచు ధనసాహాయ్య మింతవరకు జేయుచు వచ్చిన సుహృదయులకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఇకముందు కూడ వారి ప్రత్యేకసాహాయ్యము లేనిది నేను తలపెట్టెడి గ్రంథములు వెలువడ నేరవు. వారు తమ యాదరము నికముందును జూపుదురని విశ్వసించెద. ఇతర మిత్రులు కూడ సట్టి చేయూత నొసంగ వలయునని విన్నవము. దాతల నామము లీక్రింది వివరణ ననుసరించి “గ్రంథమాల అభిమాన వర్గము” శీర్షికక్రింద కృతజ్ఞతా సూచకముగ ప్రకటింపబడును.

1. ప్రధాన పోషకులు నూరురూపాయలు, అంతకు పైన,
2. పోషకులు ఏబది రూపాయలు, అంతకు పైన,
3. సహాయులు పాతిక రూపాయలు, అంతకు పైన,

గ్రంథప్రచురణ సమయములకు ముందుగా ఒక్కసారిగా గాని, కొన్నిదఫాలలో గాని విరాళము లొసంగు దాతలు. ప్రస్తుతము వృద్ధాప్యమున సాధ్యమైనంతవరకు నే నీ గ్రంథమాలాద్యము సాగింపవలయునని యాశించుచున్నాను. ఇప్పటి యభిమాన వర్గములోనివారి నామములు, ఈగ్రంథము-ముముక్షు చరిత్రము-నకు సాయము చేసినవారి నామములు ఇందు మహాకవీ గాన నగును. ఇంతకు పూర్వమున్న గ్రంథమాల నిబంధన లన్నియు రద్దు చేయబడినవి.